

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, GRUODŽIO – DECEMBER 15, 2015 • Vol. CVI Nr. 146 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 12-14-2015

ŠIAME NUMERYJE:

Lietuvos ligos – 4 psl.

Lietuvą garsinantys žmonės – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Džiaugsmingai sutikta tarptautinė klimato sutartis

Prancūzijos užsienio reikalų ministras Laurent Fabius (d.) patenkintas JT bendrosios klimato kaitos konferencijos pasiektu susitarimu dėl oro temperatūros kilimo ribojimo. EPA-ELTA nuotr.

Džiūgaujantys delegatai iš 196 šalių gruodžio 12 d. vakare Paryžiuje priėmė istorinę sutartį, turinčią padėti sulėtinti pasaulinio klimato atšilimą ir suteikiančią vilčių, kad žmonijai pavyks išvengti katastrofinių padarinių bei žengti į energetikos revoliuciją.

Prancūzijos užsienio reikalų ministras Laurent Fabius plaktuko kaukštelėjimu užbaigė beveik dvi savaites vykusias sekinančias Jungtinių Tautų (JT) derybas Paryžiuje, kai buvo pasiektas susitarimas tarp ministrų, kurie kelias minutes plojo atsistoję ir džiaugsmingai šūkavo, o kai kurie braukė palengvėjimo ašaras.

Nuo 2020 metų įsigaliosianti Paryžiaus sutartis užbaigia dešimtmečius trukusius ginčus tarp turtingųjų ir skurdžių šalių, kaip paskirstyti naštą trilijonų dolerių vertės projekte, turinčiame sulėtinti pasaulinį klimato atšilimą ir sumažinti jau stebimų pokyčių padarinius.

Prognozuojama, kad 2015-ieji bus šilčiausi mūsų planetoje per mokslinių matavimų istoriją, o pasaulio vadovai ir mokslininkai sakė, kad JT sutartis yra gyvybiškai svarbi, siekiant suvaldyti temperatūros didėjimą ir išvengti pragaistingiausių klimato pokyčių padarinių. – 3 psl.

Seimo pirmininkė Loreta Grauzinienė (v.) su Ukmergės Antano Smetonos gimnazijos moksleiviais ir kitais baigiamojo renginio dalyviais. Rengėjų nuotr.

„Pokalbiai apie emigraciją“ – baigiamasis renginys

Gruodžio 11 d. LR Seime įvyko Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos edukacinių renginių ciklo „Pokalbiai apie emigraciją“ baigiamasis renginys, kuriame jo globėja Seimo pirmininkė Loreta Grauzinienė kartu su projekte dalyvavusiais Ukmergės Antano Smetonos gimnazijos moksleiviais kalbėjosi apie emigracijos istorinius ir šiuolaikinius procesus. Šiuo pirmą kartą Lietuvoje vykdomu projektu buvo siekiama ne tik

išplėsti ir pagilinti mokinių sampratą apie emigraciją kaip istorinį reiškinį, bet ir pristatyti gerą patirtį, kai iš emigracijos grįžę jauni žmonės sėkmingai integrovosi į šalies visuomenę ir užsienyje įgytas žinias sėkmingai pritaikė Lietuvoje. Parlamento vadovė padėkos raštais apdovanojo aktyviausiai projekte dalyvavusius mokinius ir išreiškė viltį, kad šis projektas tęsis, įtraukdamas kitų Lietuvos mokyklų bendruomenes. – 2 psl.

Jeigu nori būti laimingas, būk. – Lev Tolstoj

Visur matyti pasiruošimo šventėms ženklų: mieste – puošnios eglutės, parduotuvėse – dovanos, veiduose – lūkestis. Bažnyčioje turime pasiruošimo laiką – adventą. Sekmadienio Mišių skaitiniai parinkti taip, kad padėtų paruošti Kalėdoms ne tik kambarį ir stalą, bet ir sielą bei širdį. Šiuo laiku tarsi už rankos paėmęs mus veda Jonas Krikštytojas ir turi ką pasakyti. Išgirsime tris jo žodžius: apie pažadą, lūkestį ir atsivertimą.

Jonas Krikštytojas neskelbė kažko visiškai naujo, negirdėto. Jis prabilo, priminė savo tautiečiams tai, ką Dievas buvo jau seniai žadėjęs: išgelbėjimą ir tai, kad šio pažado išsipildymas jau arti. Taigi pirmiau ne žmogus kviečiamas kažką padaryti, įsipareigoti dėl Dievo, o Dievas įsipareigoja žmogui, pažada jam pagalbą. Nors šį įsipareigojimą daugybę kartų patvirtino, bet žmogui nelengva buvo jį patikėti: ar Dievas yra su mumis, ar ne? Ar Jam rūpi mūsų gyvenimas, ar Jis mus visiškai apleido? Psalmėse daugybę kartų su klausimu krepiamasi į Dievą, kuris atrodo pasislėpęs ar Jam net priekaištau-

Pažadas, lūkestis ir atsivertimas

ARKIVYSK. LIONGINAS VIRBALAS

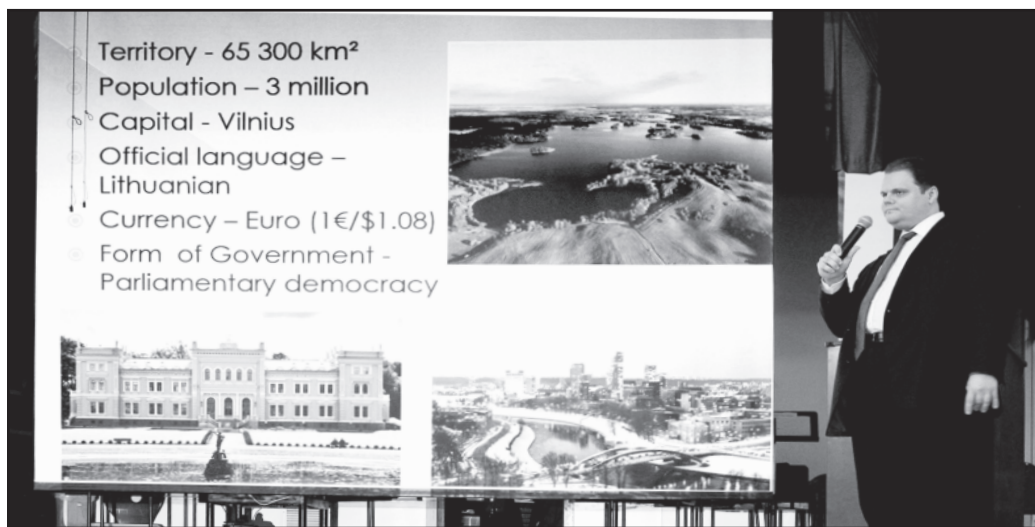
jama dėl atitolimo. Jonas Krikštytojas šiame pasaulyje, kur viešpatauja cėsoriai ir valdo tetrachai, aiškiai skelbia: Dievas neužmiršta savo pažadų ir juos įvykdo.

Aišku, kas tiki Dievo žodžiu, laukia jų išsipildymo. Antras žodis yra apie lūkestį. Šis lūkestis arba laukimas atskleidžia tikėjimą. Tai ne pasyvus, abejingas, o aktyvus ir kupinas pasitikėjimo laukimas. Kas laukia, tas budi. Kas nori išgirsti svečio beldimą į duris, pritildo visa, kas skleidžia triukšmą. Jonas išėjo į dykumą. Šiuo advento laiku stengiamės turėti nors kiek ramaus laiko, skirto maldai, gerai knygai, apmąstymui.

Laukti reiškia jau dabar atsigręžti į ateinantį. Kai laukiame Viešpaties, reikia pasikeisti ir atsiversti, negalime likti tokie patys. Mes laukiame Viešpaties, trokštame Jo, suprantame, kaip svarbus Jo artumas, tačiau dažnai Jam pasipriešiname, manome, kad apsisieime be Jo. Savo gyvenimą tvarkome nepriklausomai nuo Dievo, mums atrodo, kad Dievas apriboja mūsų laisvę, apkarpo džiaugsmus ar net siunčia nelaimės. Šis laukimo laikas turėtų įnešti šviesos ir duoti supratimo, kad tikrasis žmogaus gėris yra Dievas. Toks požiūrio pakeitimas ir yra atsivertimas – sugrįžimas prie Dievo ir prie artimo, ištiesinimas kreivų ir suktų kelių, nulyginimas kalnų, ant kurių įsitaisęs mūsų išdidus „aš“. Tada, kai egoizmą pakeis meilė, užsispyrimą – sugebėjimas atleisti, bus atviro širdies durys į Viešpatį.

Sekmadienio psalmė geriausiai pažadina advento nusiteikimą ir užtikrina, kad tiems, kurie sėjo su ašarom, Dievas leido džiaugsmingai pjauti derlių. Jis įvykdo savo pažadą. O ką šiandien Dievas mums žada ir kaip mes laukiame Jo pažadų išsipildymo?

Mokinius kvietė į Lietuvą

Grudžio 9 d. LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas miesto Ogden gimnazijos moksleiviams pristatė Lietuvą ir kvietė mokinius joje apsilankyti bei studijuoti. Pristatymo metu parodytas filmukas su Vilniaus vaizdais, vėliau diplomatas kalbėjo apie Lietuvą, lankomiausias jos vietas, kultūrą, menus, istoriją, virtuvę, žinoma, krepšinį bei garsiausias sportininkus ir kita. Daugiausia dėmesio skirta studijų Lietuvoje galimybių pristatymui, tam tikslui pasitelktas Švietimo mainų paramos fondo parengtas vaizdo filmas, greitai ir nuotaikingai pristatantis priežastis, kodėl verta mokytis aukštosiose mokyklose Lietuvoje. M. Gudynas mokiniams papasakojo ir apie lietuvių Čikagoje ir jų aktyvų dalyvavimą miesto gyvenime, pristatant savo Tėvynės paveldą.

Gen. konsulato Čikagoje info

„Pokalbiai apie emigraciją“

Atkelta iš 1 psl.

Baigiamajame ciklo renginyje rezultatus apibendrina Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos generalinis direktorius Renaldas Gudauskas, Lituanikos skyriaus ir projekto vadovė Jolanta Budriūnienė, Ukmergės Antano Smetonos gimnazijos direktorius Adolfas Girdžiūnas. Moksleivių debatus, ar verta sunerimti dėl emigracijos, vedė NVO „Global Lithuanian Leaders“ atstovas Mykolas Lapeška. Jų metu Ukmergės Antano Smetonos gimnazijos moksleiviai pristatė savo pozicijas, paremtas surinktomis ir apibendrintomis Ukmergės rajono gyventojų istorijomis apie emigraciją. Gimnazistų surinkta informacija bus išsaugota: taps Ukmergės rajono savivaldybės Vlado Šlaito bibliotekos Kraštotyros dokumentų fondo dalimi, ją apibendrins sociologė doc. dr. Daiva Kristina Kuzmickaitė iš VDU Lietuvių išėivijos instituto.

Renginio organizatoriai pastebi, kad emigracijos, kaip vientiso istorinio reiškinio, samprata yra svarbi pilietinio ugdymo proceso dalis, aptariama Lietuvos pažangos strategijoje, pilietiškumo skatinimo kryptį įgyvendinime. Vis dėlto, remiantis bibliotekos Lituanikos skyriaus tyrėjų atlikta šalies švietimo sistemos moksleivių pagrindinio ir vidurinio ugdymo dokumentų, istorijos ir gimtosios kalbos vadovėlių analize, paaiškėjo, jog šiai temai nėra skiriama pakankamai dėmesio, o kandi nėra bendros emigracijos reiškinio sampratos, labai sunku suvokti ir tinkamai įvertinti šiandienius jos procesus.

Daugiau informacijos apie projekto eigą galima rasti socialinio tinklo „Facebook“ paskyroje.

www.lnb.com

LR generalinis konsulas Čikagoje amerikiečių moksleivius kvietė studijuoti Lietuvoje.

A. Vertelkaitės nuotraukos

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį ir kalbą neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

Administracijos el. paštas:

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Džiaugsmingai sutikta tarptautinė klimato sutartis

Atkelta iš 1 psl.

Jie perspėja, kad skubiai nesiėmus veiksmų šalis niokos vis didesnės sausras, potvyniai ir audros, o dėl kylančio jūros lygio bus užlietos žemos salos ir pajūrio teritorijos, kuriose gyvena šimtai milijonų žmonių.

Pasaulio didžiųjų nuomonės

„Paryžiaus sutartis sukuria tvirtą pagrindą, kurio reikia pasauliui, kad būtų išspręsta klimato krizė, – sakė JAV prezidentas Barack Obama. – Mes išnaudojame šią galimybę.”

Vokietijos kanclerė Angela Merkel pridūrė: „Paryžius visada bus siejamas su šiuo istoriniu posūkio tašku klimato politikoje.”

Pagrindinė priemonė kovoje su pasaulinio klimato šiltėjimu – smarkiai sumažinti arba visiškai atsisakyti akmens anglių, naftos ir dujų naudojimo energijoje, nors šis procesas skatino ekonomikos klestėjimą nuo pramonės revoliucijos XVIII amžiuje.

Deginant iškastinį kurą į atmosferą išmetamos nematomos šiltnamio efektą sukkeliančios dujos, skatinančios planetos šiltėjimą ir pokyčius jautrioje Žemės klimato sistemoje.

Kad būtų išėita iš šio užburto rato, reikia pereiti prie švaresnės energijos šaltinių, tokių kaip saulės arba vėjo energija, taip pat užtikrinti veiksmingesnį energijos vartojimą.

Kai kurios šalys taip pat plėtoja branduolinę energetiką, kuri nedidina šiltnamio efektą sukkeliančių dujų emisijų.

Paryžiaus sutartyje nustatytas tikslas – užtikrinti, kad planetos klimato atšilimas būtų gerokai mažesnis negu 2 laipsniai Celsijaus, lyginant su padėtimi iki pramonės revoliucijos. Šalys taip pat turės siekti dar ambicingesnio tikslo – kad klimatas neatšiltų daugiau negu 1,5 laipsnio.

Pasaulio klimatas jau yra atšilęs beveik 1° C, ir tai jau kelia didelių problemų sausringo klimato besivystančiose šalyse, sako mokslininkai.

Kas dabar bus?

196 pasaulio šalys patvirtino susitarimą, kuris siunčia aiškų signalą investuotojams, pramonės ir energetikos sektoriams bei vyriausybėms apie iškastinio kuro eros pabaigą. Jame numatoma, kad iki šio amžiaus vidurio turi būti pasiekta, kad žmonija šiltnamio efektą sukkeliančių dujų išmestų ne daugiau, nei planeta gali jų sugerti, t.y. kad žmonijos poveikis klimato kaitai priartėtų prie nulio. Šalys sutarė bendromis pastangomis sustabdyti globalų atšilimą ties 1,5 laipsnio riba, pripažindamos, kad tai žymiai sumažintų klimato kaitos padarinių mastą. Taip pat daug dėmesio skiriama prisitaikymui prie klimato kaitos bei neišvengiamų klimato pokyčių sukeltiems nuostoliams, žalos bei finansavimo klausimams.

Paryžiaus susitarimas įpareigoja išsivysčiusias šalis imtis sparčių ir efektyvių priemonių perinant prie mažo anglies dvideginio technologijų. Besivystančios šalys įsipareigoja aktyviai prisidėti prie atmosferos taršos mažinimo pagal savo galimybes ir išsivysčiusių šalių paramą. Kas penkerius metus, pradedant 2018 m., šalys turės pateikti vis ambicingesnius planus, kurių bendras poveikis bus peržiūrimas atsižvelgiant į pasaulinę situaciją ir vertinamas remiantis naujausiomis mokslo žiniomis.

Susitarimas apima ir prisitaikymą ruošiantis numatomiems klimato kaitos poveikiams. Šalys susitarė reguliariai rengti prisitaikymo planus, jais remiantis besivystančioms šalims bus skiriama finansinė, technologinė, gebėjimų stiprinimo parama.

Labai svarbu, kad susitarime atsirado aiški taikoskyra tarp prisitaikymo ir nebesulaikomų klimato kaitos padarinių valdymo. Pastariesiems klausimams spręsti atsirado tikslinė klimato kaitos nuostolių ir žalos atstatymo programa. Didžiausias dėmesys bus skiriamas tam, kad ši priemonė tarnautų labiausiai pažeidžiamiesiems.

Stengsis ir besivystančios šalys

Niekam ne paslaptis, kad finansų klausimai ir parama besivystančioms šalims tam, kad jos galėtų imtis klimato kaitos švelninimo priemonių ir prisitaikytų prie neišvengiamo poveikio, buvo lemtingi sąžiningam ir ambicingam Paryžiaus susitarimui. Išsivysčiusios šalys sutarė padidinti finansinę paramą tiek, jog besivystančios šalys Paryžiuje galėtų sėsti prie derybų stalo. Ypatingas dėmesys parodytas neturtingiausios ir mažųjų salų šalims, kurios yra klimato kaitos fronto linijoje ir pirmosios

bei didžiausiu mastu patiria tokius klimato kaitos padarinius kaip ekstremalios audros ir sausras, jūros lygio kilimas ir kt. Vis dėlto ilgalaikė finansinė parama besivystančioms šalims liko neapibrėžta, neįvardinta nei sumų, nei konkretnių principų, kaip šalys ateityje spręstų šį klausimą. Akivaizdu, kad stiprėjant klimato kaitos poveikiui ir aiškiau suvokiant istorinės šalių atsakomybės kainą, prie finansavimo klausimo bus nuolat grįžtama.

Dabar, kai valstybių vadovai po du dešimtmečius vykusio derybinio proceso, sureagavo į mokslininkų ir pilietinės visuomenės raginimus stabdyti išibėgėjančią klimato kaitą, turi būti padaryta viskas, kad ambicingi Paryžiaus susitarimo tikslai ir žodžiai virstų konkrečiais ir lygiai tiek pat ambicingais veiksmais. Šiomet pateikti šalių įsipareigojimai mažinti atmosferos taršą yra nederinami su Paryžiaus susitarimo tikslais, nes veda link 3 laipsniais šiltesnio pasaulio. Paryžiaus susitikimo sprendimai tai pripažįsta ir numato nacionalinių tikslų peržiūrą 2018 metais. Tai vienintelė proga valstybėms parodyti, kad yra pasiruošusios sustabdyti klimato kaitą ties 1,5 laipsnio riba realiais darbais.

Optimistai ir pesimistai

Vienas garsiųjų klimato mokslininkų Hans Joachim Schellnhuber, Potsdamo klimato tyrimų instituto Vokietijoje direktorius, kritiškai vertinęs anksčiau JT klimato deryboms pateiktus tekstus, naujausią tekstą giria ir sako, kad jis atitinka mokslo požiūrį. Pasak jo, norint stabilizuoti mūsų klimatą anglies dvideginio emisija viršūnę turi pasiekti gerokai anksčiau negu 2030-aisiais ir būti visiškai eliminuota kuo anksčiau po 2050 metų. Dar jis pridūrė, kad vyriausybės tikrai dabar gali žengti istorinį žingsnį, tad ateities kartos šį Paryžiaus viršūnių susitikimą minės per amžius.

Panašios nuomonės yra ir aplinkosauginė organizacija „Greenpeace” bei kitos garsios aplinkosaugos grupės – kad ši sutartis bus stiprus smūgis

iškastinio kuro pramonei.

Prie Eifelio bokšto susirinkę aktyvistai jau peikia dar nepatvirtintą pasaulinio klimato sutartį, kurią laiko per silpną, kad mūsų planeta būtų išgelbėta.

Grupės „Attac” narys Thomas Coutrot sako, kad minima sutartis tėra tik optinė apgaulė, kuri „užmaskuoja” rimtų politikos pokyčių stoka, pavyzdžiui, visiškai atsisakyti naftos kaip kuro panaudojimo.

Kitos grupės, „Alternatiba”, narys Guillaume Durin pareiškė: „Mes esame įsitikinę, kad šio susitarimo nepakaks”.

O Lietuvoje?

Igyvendindama Paryžiuje pasiektą JT susitarimą dėl kovos su klimato kaita, Lietuva turės didinti atsinaujinančių energijos šaltinių panaudojimą, siekti inovacijų transporto sektoriuje, sako Vilniaus universiteto Hidrologijos ir klimatologijos katedros vedėjas, profesorius Arūnas Bukantis.

„Šis susitarimas, kurį pasiekė visos šalys, dalyvavusios konferencijoje Paryžiuje, aišku yra istorinis įvykis, jo reikšmė didžiulė, kadangi klimato kaitos aktualumas yra neabejotinas. Nuostoliai, kuriuos klimato kaitos įvairūs reiškiniai daro jau dabar, ateityje tik didės ir jei nesiimsime jokių priemonių, tai gali būti labai didelis stabdis visai ekonomikos plėtrai”.

Seimo narys, Lietuvos žaliųjų partijos pirmininkas Linas Balsys komentavo: „Dabartinis Paryžiaus susitikimas buvo labai pribrendęs, nes vadinamasis Kio-to susitarimo protokolas galima sakyti nebegaliojo. Nors tuomet susitarimas buvo pasiektas, jis ne labai veikė, nes galiojo tik pasiturinčioms šalims, o viena didžiausių valstybių – JAV – jo net neratifikavo. Nedalyvavo nei Indija, nei Kinija, kurios, nors ir labai sparčiai augančios, tada (1997 m. – Red.) buvo laikomos besivystančiomis šalimis. Paskutinis valstybių vadovų susitikimas Danijoje, Kopenhagoje 2009 metais žlugo, nepavykus pasiekti jokių bendrų susitarimų, apribojančių klimato atšilimą. Buvo kelti pernelyg tiesmukiški tikslai – kad visi nutarimų punktai būtų visiems privalomi. Tačiau per šiuos šešerius metus ir politikai, ir mokslininkai, ir aktyvioji visuomenė intensyviai mąstė, ieškojo išeičių – taip buvo prieita prie poreikio Paryžiaus susitarimui.

COP21 · CMP11
PARIS 2015
UN CLIMATE CHANGE CONFERENCE

Dabar mes turime kompromisinį susitarimą. Sakyčiau, gerą kompromisą. Kadangi šie tikslai nebėra privalomi – kiekvienai šaliai palikta laisvės taršos parametras nusistatyti sau pačiai, tačiau tuomet jie jau bus privalomi vykdyti ir laikytis.”

Prisidėti galime kiekvienas

Tačiau tai yra tik pati pradžia. Nepamirškime, kad šias sutartis dar privalės ratifikuoti parlamentai. Lietuva yra viena iš jų. Nereikia manyti, kad ši ratifikacija šalyje, pasirašiusiose sutartį, vyks sklandžiai. L. Balsio manymu, Lietuva galėtų būti pirmoji pasaulyje valstybė, ratifikavusi susitarimą ir tuo parodydama, jog esame už naujoves ir progresą. Sutartis išgalios, kai ją ratifikuos ne mažiau 55 valstybių, pasirašiusių sutartį, parlamentai.

Prie to galėtų aktyviai prisidėti ir „Draugo” skaitytojai, rašydami paraginimo laiškus JAV Kongresui, prašant kaip galima greičiau ratifikuoti sutartį. Juk JAV yra viena didžiausių pasaulio valstybių ir viena didžiausių teršėjų. Prezidentas Obama buvo labai entuziastingas, pasakęs, kad turime savo rankose galimybę išgelbėti planetą. Tačiau nereiktų pamiršti, kad Kongreso dauguma nėra Prezidento šalininkai.

Parengė Vitalius Zaikauskas

Rengėjų nuotraukos

Lietuvos ligos

Ar tai – nebe mūsų problemos?

VITALIJA DUNČIENĖ

Jau 25 metai Lietuva yra laisva, demokratinė valstybė, pati kurianti savo gyvenimą. Jeigu kalbėtume apie žmogaus amžių, sakytume, kad jis sulaukė gražiausio savo laikotarpio. O valstybė? Žiniasklaida ir įvairi statistika rodo, kad Lietuva turi daug neišspręstų problemų. Paminėsiu porą iš jų: lietuviai pasaulyje daugiausiai išgeria alkoholio (<http://uk.businessinsider.com/where-people-drink-the-most-around-the-world-2015-11>); lietuviai užima pirmą vietą Europos Sąjungoje ir antrą vietą pasaulyje pagal savižudybių skaičių. Kai University of Pennsylvania magistrantūros studentų grupė PSDG (Penn Science Diplomacy Group) (www.pennscidip.org) Lietuvos konsulei Philadelphiaje Kristai Bard pasiūlė savo pagalbą padėti išspręsti kokią nors problemą, ji suvedė juos su prof. Danute Gailiene, kuri Lietuvoje bando spręsti savižudybės problemą.

Apie University of Pennsylvania studentų „Lietuvos projektą“ jau šiek tiek pasakojau („Draugas“, š. m. lapkričio 17 d.), o dabar skaitytojus norėčiau supažindinti su prof. Danute Gailiene – psichologe, socialinių mokslų daktare, profesore, Vilniaus universiteto klinikinės ir organizacinės psichologijos katedros vedėja. Ji yra pasaulinio lygio mokslininkė klinikinės psichologijos, suicidologijos, sunkių traumų psichologijos srityse. Jos profesinius pasiekimus atspindi narystė pasaulinėse sveikatos organizacijose; priklausymas įvairių mokslinių žurnalų redakcinėms kolegijoms; daugelio monografijų, vadovėlių, straipsnių parengimas. Vadovaudama būsimų psichologų ruošimui, pasisakydama psichologinės sveikatos klausimais, būdama neetatine patarėja Lietuvos Seimo sveikatos reikalų komitete, ji daro įtakos formuojant psichologinės sveikatos priežiūrą Lietuvoje. Jos pastangos ir profesiniai pasiekimai Lietuvoje įvertinti daugeliu apdovanojimų.

– Gerb. Profesore, iš Jūsų pasisakymų žiniasklaidoje susidarė įspūdis, kad Jūs, turėdama tiek daug žinių ir patirties, suprantate ne tik savižudybių priežastis Lietuvoje, bet ir žinote būdų, kaip nuo to apsaugoti. Teigiate, kad padėtis nesikeičia dėl Lietuvą valdančiųjų abejingumo ir ciniškumo – čia kasmet nusižudo apie tūkstantį žmonių. Ko konkrečiai Lietuvos valdžia nedaro, ką privalėtų daryti, kad situacija pradėtų keistis į gera?

– Nmodernizuojama psichikos sveikatos pagalbos sistema. 80 nuošimčių šiai pagalbai valstybės skiriamų lėšų tenka kompensuojamiems vaistams ir didžiulių psichiatriinių institucijų išlaikymui. Nekuriama pagalba bendruomenėse, žmonėms beveik neprieinama psichologinė ir psichoterapinė pa-

Prof. Danutė Gailienė

Asmeninio archyvo nuotr.

galba. Tokią padėtį gina stiprios interesų grupės, tokios kaip farmacijos kompanijos, valstybinių institucijų direktoriai ir kt. Taigi pakeisti politinę valią nėra lengva.

– Pasvajokime. Lietuvos psichologinės sveikatos priežiūrėtojai, Lietuvos atstovai ES Parlamente kreipiasi į atitinkamas ES įstaigas, tam reikalui paprašo pinigų ir jų gauna. (Jeigu ES duoda pinigų miško glūdumoje, į kurią niekas neužneša, įrengti medinių skulptūrų parkelį, galima tikėtis ES pagalbos ir saugant žmonių gyvybes). Kaip Jūs tuos pinigus panaudotumėte?

– Mes dabar tai pradėjome daryti ir be pinigų. Kadangi kol kas nepavyksta pasiekti politinio sprendimo vykdyti Valstybinę savižudybių prevencijos programą, pradėjome kurti prevencijos modelį konkrečioje Lietuvos vietoje, Kupiškėje. Jį pasirinkome dėl to, kad čia savižudybių rodikliai buvo didžiausi Lietuvoje, be to, iniciatyvą palaikė autoritetingi žmonės – vyskupas Lionginas Virbalas, SJ, Kupiškio meras, psichologų komanda, vadovaujama psichologės Valijos Šap. Vilniaus universiteto ir Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kaune specialistai nemokamai dirbame su Kupiškio komanda, kurdami algoritmą, kaip įvairūs bendruomenėje esantys specialistai sutartinai reaguoja į savižudybės riziką – išsakomus ketinimus nusižudyti, mėginimus žudyti ir likusius po artimojo savižudybės. Reikia apmokyti daugelį bendruomenės narių (policininkų, mokytojų, seniūnų, politikų) ir derinti sveikatos specialistų veiksmus. Nėra lengva, bet kol kas sekasi. Tikimės, kad toks modelis pasiteisins ir gal bus galima pritaikyti ir kitose Lietuvos vietose. Žinoma, be pinigų tai ilgai tęstis negalės.

Taigi, jei būtų pinigų, veiktume pagal tuos principus, kurių dabar ir mėginame laikytis. Nutarti, kokius išsirenkame „taikinius“. Šį kartą pasirinkome veikti padidėjusios savižudybės rizikos grupes (galimi ir kiti „taikiniai“, nes kiekviena šalis, kuri vykdo valstybines prevencijos programas, renkasi tai šaliai tinkantį kelią). Numatyti, ko reikia pasiekti per artimiausius metus, labai kruopščiai fiksuoti (stebėseną) visus veiksmus, visus rodiklius, vykdyti mokslinę analizę, laikotarpio pabaigoje rimtai įvertinti, ar pasiekiami užsibrėžti tikslai. Po to spręsti – arba tęsti pradėtą veiklą, arba ryžtingai keisti tai, kas nepasiteisino.

– Atrodo, kad niekas (nei mokslininkai, nei paprasti žmonės) neabejoja, jog girtavimas ir savižudybės eina ranka rankon. Lietuva užima vietą pirmame trejetuke pagal išgeriamo alkoholio kiekį. Viena mano pažįstama džiaugėsi, kad jos sūnus išvažiavo iš mažo Lietuvos miestelio gyventi ir dirbti į užsienį. Ji sakė: „Jeigu jis čia būtų likęs, būtų prasigėręs. Dabar, dirba, negeria, sukūrė šeimą ir ja rūpinasi...“ Kokį matote alkoholizmo problemos sprendimo būdą Lietuvoje?

– Girtavimas yra didžiulė Lietuvos problema ir eina ranka rankon su savižudybėmis ir kitokiomis baisybėmis. Lietuvai dabar svarbiausia būtų siste-

mingai mažinti galimybę taip lengvai ir nebrangiai įsigyti alkoholio, kaip yra dabar. Reklamos draudimas, alkoholio pardavimo reglamentavimas ir kt., – visos pasaulyje gerai žinomos priemonės turi būti įgyvendintos. Gausūs moksliniai tyrimai rodo, kad būtent prieinamumo ribojimas (o ne visuomenės „švietimas“, auklėjimas, nors tai irgi svarbu) yra efektyviausios alkoholizmo prevencijos priemonės. Žinoma, alkoholio gamintojai ir platintojai visiškai tuo nesuinteresuoti ir per Nepriklausomybės laikotarpį jie darė didžiulę įtaką politikų sprendimams. Todėl valstybėje priimtas Alkoholio kontrolės įstatymas daug kartų buvo taisomas, ir visada liberalizavimo kryptimi. Pastaraisiais metais atsirado vilties, kad sujudo ir visuomenė – labai padidėjo nepakantumas alkoholio propagavimui, o tai verčia ir politikus priimti alkoholio ribojančius sprendimus.

– Skačiau apie mokslininkų N. Žemaitienės ir A. Zaborso atliktas paauglių apklausas dėl požiūrio į savižudybę: „1994 m. teiginiui, kad žmogus turi savižudybės pasirinkimo laisvę, pritarė 37 nuoš. apklaustų moksleivių. 1998 m. požiūris į savižudybę buvo dar pozityvesnis – tokiu pasirinkimu teisei pritarė 42 nuoš. moksleivių“. Kas, Jūsų nuomone, labiausiai daro įtakos paauglių teigiamos nuomonės į savižudybę formavimui? Ką reikėtų daryti, kad situacija keistųsi... ir paaugliai būtų linkę ieškoti kitokių problemos sprendimo būdų?

– Tokį požiūrį formuoja visuomenės bejėgystė. Paaugliai mato, kad savižudybė yra neretas įvykis, bet ji nėra aktyvios reakcijos – tinkamos pagalbos mėginusiems žudyti, nusižudžiusių artimiesiems ir apskritai žmonėms, išgyvenantiems krizes. Be to, žiniasklaidoje taip pat dažnai pozityvi ir romantiška reakcija į garsenybių savižudybes. Tai formuoja priimtumo nuostatą. Gerai, kad jau pavyko visoje švietimo sistemoje įgyvendinti savižudybių postvenciją mokyklose – kiekviena mokykla turi iš anksto sudarytą krizės planą, kas, kam ir kokią pagalbą suteiks, jei įvyks moksleivio savižudybė ar kokia kita sunki trauma. Manau, kad konkretūs veiksmai paveiks ir bendrąsias nuostatas.

– Mes vienoje situacijoje esame valdantieji, kitoje – pavaldiniai. Taigi visi turime išmokti bendrauti, mylėti savo artimą, gerbti gyvybę dovaną, klausytis ir girdėti... Ar turite idėjų, kaip visuomenė, žmonės, padėdami vieni kitiems, galėtų greičiau keistis į teigiamą pusę?

– Krikščionybė ir ši klausimą „kaip“ jau seniai atsakė. Dar vienas mano filosofinis traktatas, „Kaip tai įgyvendinti“, vargu, ar ką pakeistų. Bet vieną konkretų dalyką tikrai žinau – jei Lietuva ir toliau galės gyventi ir vystytis kaip nepriklausoma, demokratinė valstybė, mes keisimės į teigiamą pusę. Tai neišvengiama.

– Kai kurie sprendimai nereikalauja didelių investicijų, tik išminties ir padorumo. Kalbu apie Lietuvos žinių sklaidę nusiteikimą aprašinėti savižudžių „drąsą, didvyriškumą, paslaptingumą...“ Ar galima pasiekti, kad žiniasklaidos at-

stovai susimąstytų apie savo indėlį į savižudybių propagandą ir pradėtų keisti savo taktiką?

– Pirmiausia su žiniasklaidos atstovais reikia bendrauti. Dauguma jų yra padorūs žmonės ir nenori prisidėti prie nelaimių Lietuvoje dauginimo. Dažniausiai jiems trūksta tų žinių, kurias turime mes, specialistai, retesniais atvejais – jų leidėjai reikalauja sensacingo tono, ir eilinis žurnalistas ne visada gali tam pasipriešinti. Jau daugiau nei dešimt metų stengiamės rasti bendrą kalbą su žurnalistais, visokiais būdais teikiame jiems informaciją, kaip neprisidėti prie savižudybių propagandos. Reikalai jau yra pagerėję. Bet jei šalyje būtų vykdoma sisteminga savižudybių prevencija, reguliarus darbas su žurnalistais būtų šio prevencinio plano dalis... O dabar neturime pajėgų to daryti sistemingai, tai ir pasiekimai menkesni nei norėtųsi.

– Ar Jums jau teko bendrauti su University of Pennsylvania magistrantūroje studijuojančiais studentais, kurie pasiūlė savo pagalbą sprendžiant savižudybės problemą Lietuvoje?

– Kol kas dar neteko, bet nuoširdžiai džiaugsiuosiu, kai tai įvyks.

– Dažnai pašaliečio vertinimai ir siūlomi sprendimai yra objektyvesni, neįprasti... Ar tikėtės, kad JAV studentai galės pasiūlyti Lietuvai originalių problemos sprendimo būdų, padės atkreipti pasaulio dėmesį į šią opią Lietuvos problemą?

– Žinoma! Jauni, kūrybingi žmonės tikrai gali pasiūlyti originalių idėjų. Nemanau, kad kas kitas už mus Lietuvoje išspręs mūsų problemą, bet žvilgsnis „iš šalies“ visada naudingas.

Sužinojusi, kad Kupiškio rajonas pirmąją savižudybių skaičiumi Lietuvoje, pakalbinau kelis Kupiškio krašto žmones ir paprašiau jų nuomonės apie šią Lietuvai skaudžią problemą. Kalbuosi su Lietuvos provincijos pedagogu, –

taip norėjo būti pristatytas mano pašnekovas.

– Jūsų rajonas pirmąją savižudybių skaičiumi Lietuvoje. Dėl kokių priežasčių, Jūsų nuomone, Jūsų apylinkėje gyvenantys žmonės dažniausiai žudosi?

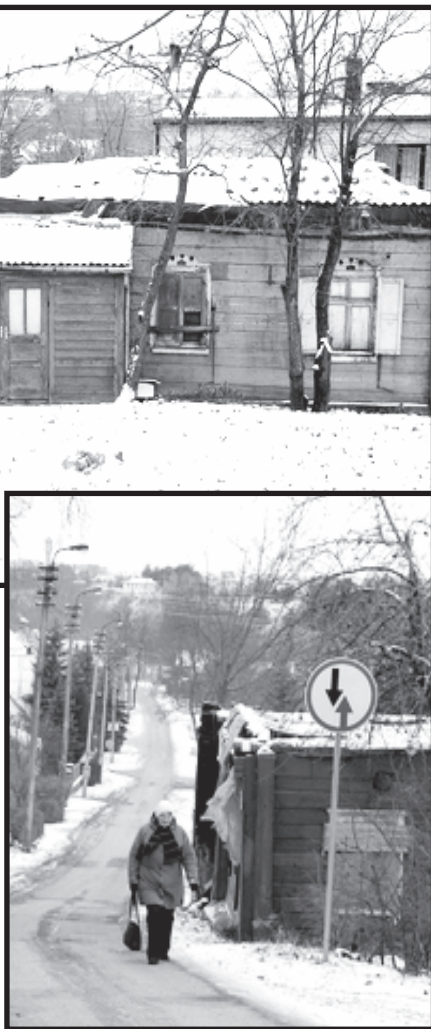
– Įdomią ir aktualią temą gvildinate. Kad ir kaip bebūtų gaila, Lietuva čia pirmąją Europoje. Ačiū Dievui, mūsų apylinkėje (beveik per 8 metus) nenusižudė nė vienas vaikas ar paauglys. Taip, buvo nusižudžiusių vyrų ir moterų, netgi garbaus amžiaus. Senukai žudosi dažniausiai sužinoję apie

nepagydomas ligas, o didžioji dauguma vidutinio amžiaus žmonių žudosi padauginę alkoholio. Statistiškai didžioji dalis žmonių žudosi girti, tokia tendencija yra visoje šalyje.

– Visi žino ir sutinka, kad alkoholizmas yra baisus žmogaus įprotis – asmenybę naikinti liga ir visos visuomenės nelaimė. Kokius šios problemos sprendimo būdus Jūs matytumėte? Pvz., ar jūs pritarumėte, kad šeimos, keleto kaimynų, miestelio seniūno, parapijos klebono... „rekomenduotas“ alkoholis būtų gydomas nuo alkoholizmo priverstinai?

– Tikra tiesa, kad alkoholis toli gražu nėra vien Lietuvos, bet ir visos žmonijos problema. Vis jaunesni žmonės pradeda svaigintis alkoholiu, ir ne tik. Čia būtų galima klausti, kas yra mažesnis blogis, bet ir alkoholis, ir narkotikai yra blogis, ir apie tai nėra reikalo net diskutuoti. Kas yra liūdniausia, kad net ir giliausiuose kaimuose šiandien jau yra lengvai prieinami ir narkotikai. Manychiau, nuo čia valstybė ir turėtų pradėti spręsti problemą. Suprantama, kad viskas remiasi į finansus, o mūsų valstybės finansinės galimybės yra ribotos. Priversti žmogų gydytis nuo alkoholizmo aplinkiniams rekomenduojant, nemanau, kad būtų įmanoma. Tai sakau kaip žmogus, žinantis Lietuvos teisę, gyvenantis kaime bei pažįstantis kaimo gyvenimo peripetijas. Šioje vietoje atsivertų didžiulė terpė spekuliacijai, pvz., sąskaitų suvedinėjimui. Tačiau pritarčiau tai pozicijai, kad jei žmogus, kuris padarė sunkų nusikaltimą būdamas apsvaigęs, atlikdamas bausmę turėtų būti gydomas ne tik medikamentais, bet ir psichologiškai. Pas mus psichologams yra per mažai skiriama dėmesio. Čia turėtų daugiau išsiterpti ir Bažnyčia, jei tas žmogus yra krikščionis. Pabrėžiu – kad tai yra daroma, bet tikrai per mažai.

– Mokslininkų N. Žemaitienės ir A. Zaborso atliktos paauglių apklausos dėl požiūrio į savižudybę rodo, kad vis daugiau moksleivių pritaria teiginiui, jog žmogus turi savižudybės pasirinkimo laisvę. Ką reikėtų daryti, kad situacija keistųsi?

R. Kondratjevo nuotraukos

– Jaunimas yra kiekvienos šalies ateitis. Mūsų šiandienis jaunimas yra paliktas likimo valiai. Šiandien jie auga vieni, dažnai pas senelius ar net giminaičius, nes jų tėvai, dažnai net abu, būna emigravę į užsienį dėl sunkios ekonominės padėties. Taip pat didelė problema yra skyrybos. Lietuvoje kasmet išsituokia 11 000 porų. Visi gerai žinome, kad vaiko normaliai raidai reikalingi abu tėvai (čia reikia pabrėžti, tėvai – vyras ir moteris). Ir čia vėlgi didžiulė bėda, kad nebėra kam vaikų ugdyti ir auklėti. Visiškai apleidžiamas moralinių krikščioniškų normų perteikimas. O juk pirmoji ir svarbiausia vaiko mokykla yra šeima. Kada vaikas yra paliekamas augti pats sau vienas arba atiduodamas seneliams, kurie dažnai nesugeba rasti dialogo su savo anūkais dėl kartų skirtumo, vaikai ar paaugliai imasi patys spręsti savas problemas ir net dažnai drastiškais būdais – pasitraukdami iš gyvenimo.

– Kaimuose auga daug vienišų, apleistų vaikų. Kaip reikėtų spręsti šią problemą? Jeigu šie vaikai nebus išgelbėti... jų vaikai gims dar gilesniame nevilties ir nepriteklių liūne. Amerikoje yra labai brangių, – kai kurios yra sukarintos (military schools), – internatinių mokyklų (boarding schools), į kurias vaikus siunčia mokytis dažniausiai turtingi žmonės. Vaikai ten gyvena, mokosi, yra prižiūrimi, auklėjami... daug pasiekia moksle ir gyvenime. Kaip manote, ar Lietuva negalėtų sukurti panašių mokyklų-internatų, kuriuose galėtų gyventi ir mokytis apleistų šeimų vaikai?

– Švietėjiška veikla sprendžiant šią problemą turi užimti ne paskutinę vietą. Mokyklose yra atliekama prevencija, bet tai vos keletas valandų per metus. Jūsų minimi Amerikos variantai man yra truputį žinomi. Lietuvoje yra bandoma daryti kažką panašaus, bet, kaip Jūs pastebėjote, jie yra brangūs ir ne visiems prieinami. Galėtume sakyti, kad internatas šiandien yra prieinamas visiems, bet tai būtų toli gražu ne tiesa. Problemiškoms šeimoms toks dalykas yra nepasiekiamas, nes gaunamos pašalpos yra investuojamos į svaigalus. Išėitis būtų, jei mokyklose būtų skirta bent

savaitinė valanda tokioms prevencinėms programoms, apie kurias jūs kalbate.

– Ar manote, kad valdžios kuriami savižudybės prevencijos projektai pasiekia periferijos žmogų ir teigiamai veikia jo elgesį? – Tikrai ne.

– Ar, Jūsų nuomone, kelis kartus (ar keliolika) padidinus lėšas psichologinei sveikatai, savižudybės problema Jūsų apylinkėje būtų išspręsta?

– Prevencija gal ir padėtų jauniui tvirčiau eiti per gyvenimą, bet tiems, kurie yra prasigėrę, – o tokių dauguma žudosi, bent jau mūsų apylinkėje, – net nežinau, kas galėtų padėti, nebent įvyktų stebuklas.

– Garsi JAV vienuolė Angelika yra pasakiusi: „Motinoms suteikta teisė žudyti savo negimusius vaikus prives prie susinaikinimo“. Kaip Jūs manote, ar kalbos apie motinų teisę spręsti, kuris jos vaikas gyvens, o kuris – mirs, nesumenkino mūsų pašamonėje gyvybės ir gyvenimo vertės?

– Suprantama, kad toks suaugusių žmonių požiūris į gyvybę daro neigiamos įtakos jauniems žmonėms, kurie dar ruošiasi tapti tėvais, nuvertinama ne tik negimusio kūdikio, bet kartu ir savo gyvybė. Kai kalbama apie abortus, paraleliai yra kalbama ir apie eutanaziją. Juk lengviausia yra žudyti tuos, kurie yra silpniausi. J. Stalinas mėgo sakyti: nėra žmogaus – nėra problemos.

– Ar tikite, kad ateis diena, kai Jūsų apylinkėje gyvenantys žmonės vėl ims gerbti savo, savo artimo gyvenimą ir bus dėkingi Dievui už suteiktą gyvybės dovaną?

– Kai žmonės turės viltį, tada viskas pasikeis. Šiandien žmonės yra alkani, pavargę ir pikti (dėl sunkios finansinės padėties, dėl vienetės, nes jų vaikai išvykę laimės ieškoti į užsienius). Kol valstybė neįsiklausys į žmonių vargus ir nepradės bendradarbiauti su Bažnyčia, vargiai kas pasikeis.

– Dėkoju už pokalbį.

Vidma Wait – PARODOS ATIDARYMAS

Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje

6812 S. Washtenaw Ave., Chicago, IL 60629, tel. 773-776-4600

Sekmadienį, gruodžio 20 dieną, po 11 val. šv. Mišių ir Kūčių pietų

Kaunietis Vidmantas Vaitkevičius jau 10 metų gyvena Londone.

Į Čikagą atvyko antrą kartą. Parodoje matysite naujai sukurtus menininko tapybos darbus su Lietuvos ir Čikagos vaizdais.

Susisiekti su menininku galite el. paštu: vidmawait@gmail.com
Facebook: Vidma Wait – Youtube: Painting London Vidma Wait

Ir Lietuvą jau garsinantys žmonės, ir būsimosios asmenybės – kartu

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Šiomet, minint atkurtos Lietuvos Nepriklausomybės 25-erių metų jubiliejų, pasirodė išskirtinio turinio ir apimties dviejų tomų leidinys „Asmenybės. 1990–2015 m. Lietuvos pasiekimai“. Šiuo leidiniu stengiasi aprėpti 25 metų svarbiausius Lietuvos įvykius, valstybės veiklos sritis, asmenybes, reikšmingai prisidėjusias prie svarbiausių darbų ir pasiekimų įvairiose srityse.

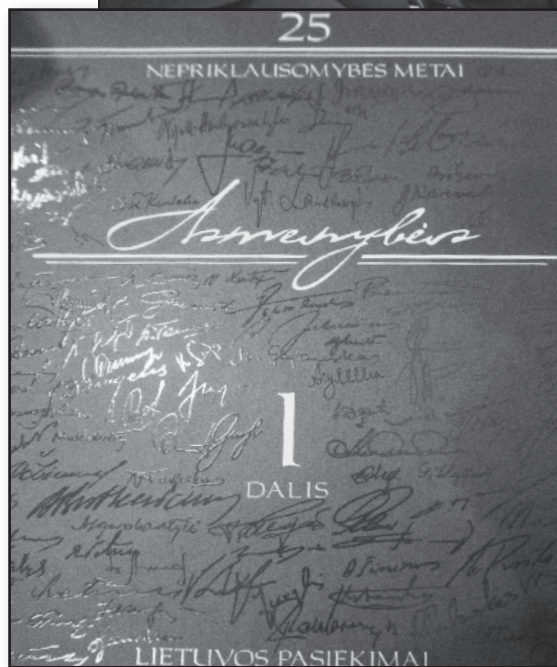
Pirmajame „Asmenybių“ 720 puslapių knygos tome – apie 40 autorinių apžvalgų, prie kiekvienos apžvalgos pristatomos ir valstybės pažangai svarbios įmonės, valstybės institucijos ir pagrindinės įstaigos. Antrasis knygos tomas apima net 1 200 puslapių, kuriuose – 2 008 iškiliausių asmenybių biografijos, asmeniniai Lietuvos ir savo pasiekimų vertinimai. Be to, šio tomo skyriuje „In memoriam“ pateiktos 264 šviesaus atminimo asmenybių biografijos, jų giminių ir kolegų prisiminimai, faktai apie atminimo įamžinimą.

Leidinyje, kuris jau buvo plačiau apžvelgtas šeštadieniniame priede („Draugas“, birželio 13 d.), pristatomi svarbiausius tyrimus atliekantys mokslininkai, reikšmingus darbus sukūrę įvairių sričių menininkai, taip pat garsiausi sportininkai, visuomenės ir išeivijos veikėjai, disidentai, dvasininkai, politikai, diplomatai ir kiti reikšmingą indėlį į Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimą, įtvirtinimą ir valstybės pažangą idėję žmonės.

Valdas Adamkus savo sveikinime šiam leidiniui parašė: „Valstybių istoriją rašo ne kokia nors nežinoma jėga, ne bevardė liaudis, o konkretūs žmonės. Ir tai, kas per dvidešimt penkerius metus buvo sukurta, iškovota, išmokta ar suvokta, padaryta konkrečių asmenybių. Mūsų kultūros ir mokslo, sporto ir politikos žmonių, mūsų mokytojų ir ūkininkų, mūsų žilagalvių ir mūsų jaunimo, mūsų piliečių, kad ir kur jie šiandien gyventų, kad ir kokią darbą dirbtų, kad ir kokių pažiūrų laikytųsi.“

Taip suprantu ir šios knygos paskirtį – kaip dokumento, kuriame užrašyti mūsų istorijos kūrėjų vardai. Ir kaip įrodymo, kad, būdami labai skirtingi, vis dėlto esame labai vieningi – savo mintimis ir darbais, skirtais ateičiai, savo buvimu Lietuvoje. Asmenybes, kurios į mūsų istoriją įėjo kaip pasipriešinimo sovietų okupacijai simboliai, kurios iškilo su Tautinio atgimimo ir Sąjūdžio banga, keičia asmenybės, gimusios jau nepriklausomoje Lietuvoje.“

Naujasis leidinys iš pradžių pristatytas Seime, vėliau jo pristatymai pradėti įvairiuose Lietuvos miestuose. Per tą laiką buvo išleistas ir autobiografinių apybraižų žinynas „Kas bus kas. Lietuvos ateitis“ – pirmą kartą Lietuvoje pasirodė tokio pobūdžio knyga, skirta jaunesiems Lietuvos talentams suburti. Tai tautos ateitis, Lietuvos kūrėjai, tobulintojai, puoselėtojai – būsimieji šalies vadovai, mokslininkai, menininkai, sportininkai ir visuomenininkai, ateities vadovai, ne tik kursiantys savo verslus, bet ir tapsiantys geriausiais ir gei-

džiamiausiais darbuotojais. Abu šie leidiniai rėmėjų dėka yra dovanojami šalies gimnazijoms, bibliotekoms, kultūros įstaigoms, gabiems moksleiviams.

Kadangi abu šie leidiniai savo tematika vienas kitam artimi, tai Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje, kuri išugdė net penkis Vasario 16-osios akto signatarus, jie pristatyti kartu, o į pristatymą atvyko ir keletas iš Sūduvos krašto kilusių ir knygoje aprašytų asmenybių – pasaulinio garso mokslininkas genetikas akademikas Vaidutis Kučinskas, buvęs generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininkas pulkininkas Eugenijus Vosylis, garsi lietuvių išeivijos veikėja, ilgametė Amerikos baltų lygos vicepirmininkė, Baltijos sambūrio JAV Kongreso atstovų rūmuose steigėja, buvusi JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos pirmininkė Angelė Nelsienė, taip pat operos solistė, Aukšnio scenos kryžiaus laureatė Gitana Pečkytė-Vilkeliene.

Savo sėkmės istoriją paprašytas papasakoti akademikas V. Kučinskas, žmogaus ir medicininės genetikos specialistas sakė, jog paauglystėje būti mokslininku nesvajojau, bet jau 1967-aisiais susidomėjo genetika ir šiandien yra laikomas vienu geriausių šios srities specialistų ne tik Lietuvoje, bet ir pasaulyje. „Mokslininko karjera sovietmečiu buvo vienokia, o Lietuvai tapus Nepriklausoma viską teko pradėti iš naujo. Mokslus aš baigiau prie Washingtono esančiame Maryland medicinos centre, o dirbti teko šešiose šalyse – ir Amerikoje, ir Anglijoje, Italijoje, Švedijoje, Taivane“, – pasakojo V. Kučinskas.

Bendra nuotrauka su gimnazistais.

A. Vaškevičiaus nuotraukos

Jis ragino jaunimą siekti mokslo aukštumų, rinktis ir genetikos specialybę, kuri yra perspektyvi, bet po mokslų grįžti ir dirbti gimtinėje. Akademikas minėjo, kad jis žino jaunų žmonių, kurie išvažiuoja mokyti, apsigina doktorantūrą Harvard universitete, ir po to grįžta savo žinių pritaikyti gimtojoje šalyje.

Jautri ir jaudinanti buvo viešnios iš Fullerton miesto California valstijoje A. Nelsienės kalba. Prisiminusi, jog yra gimusi netoli Kalvarijos esančiame Santakos kaime, ji sakė visada ir visur girianti Lietuvą, jos žmones ir jų pasiekimus. „Aš gimiau nuostabiame krašte, čia pats geriausias jaunimas, nuostabi žmonės, ir visoje šalyje bei visoje auditorijoje nuolat apie tai kalbu“, – sakė ji.

A. Nelsienė pasakojo, kad ji puikiai prisimena maža sėdėjusi ant prelado Mykolo Krupavičiaus kelių ir jo sutanos kišenėse ieškojusi saldainių, bendravusi su ypatinga asmenybe – kunigu marionu Pranu Račiūnu, iš kurio daug išmokusi, taip pat su vyskupu Vincentu Brizgiu.

„Šie asmenys suformavo mane kaip asmenybę, o Marijampolė – mano vaikystės miestas, kur pirmą kartą pamčiau kino filmą, kur Amatų mokyklos direktoriumi dirbo mano dėdė Juozas Barkauskas, kuris buvo fizikas ir chemikas, prieš tai dirbęs Amerikoje atominių tyrimų srityje, po to grįžęs į Lietuvą.“

Manęs kartais klausia, ar lietuvių pasaulyje dar gyva, ir visada pabrėžiu, kad tikrai gyva, ir bus gyva. Mes Amerikoje turime platų lietuviškų mokyklų tinklą, aš pati nemažai metų mokytojavau, su vyru užauginame tris dukras, turime 10 anūkių, ir visi silpniau ar geriau kalba lietuviškai, o viena iš anūkių aktyviai kovoja, kad lietuvių kalba mokantis būtų pripažinta kaip viena iš užsienio kalbų. Aš pati 11 metų dainavau Čikagos lietuvių operos chore, kiekviename žingsnyje pabrėžiau esanti lietuvė ir tuo visada labai didžiuojuosi“, – pasakojo susitikime A. Nelsienė.

„Draugo“ pakalbinta viešnia sakė, kad kasmet stengiasi apsilankyti Lietuvoje, šiomet ji čia viešėjo nuo vasa-

ros iki pat gruodžio pradžios, turėjo daug reikalų, dalyvavo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimo posėdžiuose, susitiko ir diskutavo su įvairiais žmonėmis, nes turi naujų idėjų.

„Mano idėja – kad vasarą po Dainų šventės, į kurią suvažiuoja lietuviai iš viso pasaulio, įvyktų jaunimo susitikimas, kur jauni lietuviai iš viso pasaulio susitiktų pasipuošę tautiniais rūbais, surengtų vakaronę, pabendrautų tarpusavyje, nes dabar po tokių švenčių visi išsiskirsto kas sau.“

Šią idėją jau išdėsciau ne vienoje auditorijoje ir susitikime, jai pritarė ir Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas, Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, kuris buvo mano mokinys, taip pat ją palaiko ir Lietuvos užsienio reikalų ministras Mantvydas Bekešius, su kuriuo apie tai kalbėjausi. Tikiuosi, kad bendromis pastangomis mums pavyks įgyvendinti šią mintį“, – sakė A. Nelsienė, kuri rengiasi vėl atvažiuoti į Lietuvą kitą vasarą, kai liepą Prienų rajone vyks tradicinis jau trečiasis Pasaulio lietuvių jaunimo susitikimas.

Rygiškių Jono gimnazijos moksleiviai atidžiai klausėsi svečių pasakojimų, domėjosi jų sėkmės istorijomis, patys papasakojo apie savo planus ir svajones. Turbūt daugelis jų norėtų atsidurti leidinyje „Kas bus kas. Lietuvos ateitis“, skirtame jaunesiems Lietuvos talentams suburti. Šioje knygoje jau aprašyti vaikai, apdovanoti įvairiose mokslo ir meno olimpiadose bei konkursuose, pelnę apdovanojimus sporto varžybose. Didžiąją knygos dalį sudaro autentiškos gabiausių Lietuvos mokinių autobiografinės apybraižos – jų surinkta beveik šeši šimtai. Gabūs, talentingi vaikai pasakoja apie savo šeimas, mėgstamiausias pamokas, pasiekimus, taip pat dalijasi savo svajonėmis ir vizijomis, kaip Lietuva atrodys po dešimtmečio.

„Svajokite, ir jūsų svajonės išsipildys“, – linkėjo garsūs svečiai būsimosioms Lietuvos garsenybėms. O A. Nelsienė sakė Los Angeles lietuviškosios mokyklos mokiniams parvešianti daug linkėjimų iš jų bendraamžių Lietuvoje ir papasakosianti, kokie stropūs ir puikūs moksleiviai Lietuvoje ir kiek būsimųjų asmenybių tarp jų augs.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Rekordinis kariuomenės pirkinys

Lietuva įsigis 88 „Boxer“ šarvuotus mašinas.

en.wikipedia.org nuotr.

Vilnius („Draugo“ info) – Valstybės gynimo tarybai (VGT) nurodžius pradėti derybas dėl vokiškų „Boxer“ pėstininkų kovos mašinų pirkimo, LR krašto apsaugos ministras Juozas Olekas sako, kad bus pasiektas geras sandorio kainos ir kokybės santykis.

Neoficialiais duomenimis, 88 kovos mašinų įsigijimas gali atsieiti apie 400 mln. eurų. J. Olekas sandorio vertės neįvardija, tačiau teigia, kad ji bus mažesnė nei anksčiau viešai minėta 500 mln. eurų suma.

Ministro teigimu, derybų metu į „Boxer“ aptarnavimo ir priežiūros grandinę bus stengiamasi įjungti ir

Lietuvos įmones. „Tikimės, kad nebus nuskriausti mūsų vietiniai gamintojai, kuriems bus patikėta dalis šio projekto įgyvendinimo“, – teigė J. Olekas.

Artimiausiu metu pasirašius sutartį, šarvuočiai „Boxer“ Lietuvą gali pasiekti per 2017–2020 metus. Lietuvos įmonėms bus pasiūlyta ne tik remontuoti, modernizuoti ir tiekti kai kurias dalis „Boxer“, tačiau ir dalyvauti tankų „Leopard 2“, kurie gaminami kitoms šalims, gamybos procese. Lietuvos verslas galės prisidėti elektrooptikos, amunicijos gamyboje.

Iš viso svarstyta dvylika pasiūlymų dėl pėstininkų kovos mašinų.

Palanga turi naują koncertų salę

Palanga („Draugo“ info) – Po keletus metus užtrukusios rekonstrukcijos Palangoje atidaryta vasaros estrada. Modernioje daugiavilniškoje Palangos koncertų salėje renginiai galės vykti visus metus.

Į prisukamą muzikinę dėžutę primenanti pastata investuota beveik 3 mln. eurų iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų. Visa rekonstrukcijos vertė – 8,7 mln. eurų.

Koncertų salėje tilps 2 200 žiūrovų, o transformavus sėdimas vietas, kad arčiau scenos liktų aikštelė stovimoms vietoms, bus galima sutalpinti ir 3 000 pramogautojų.

Estrada bus pritaikyta ne tik populiariosios muzikos ir kameriniams koncertams, bet ir kitai kompleksinei veiklai: šviečiamiesiems, laisvalaikio ir pramogų renginiams, konferencijoms, grupių repeticijoms, televizijos projektams – planuojama įrengti studiją, kamerų aikšteles ir kitą reikalingą instaliaciją. Dalyvių ir lankytojų patogumui Palangos koncertų salės pastate bus įrengtos dar dvi mažesnės salės.

Pastaraisiais metais Palangoje rekonstruotas Birutės parkas ir Gintaro muziejus, kurhauzas, pastatyta sporto salė ir stadionas.

Varžytasi Vilniaus dailės aukcione

Vilnius (ELTA) – Vilniaus aukcione iš jame pristatytų 122 kūrinių įsigyta kone pusė, iš viso už 177 910 eurų. Aukcionas prasidėjo tikromis varžytuvėmis, kuriose daugiausiai dėmesio sulaukusio tarpukario Kauno meno mokyklos dėstytojo Petro Kalpoko (1880–1945) „Upelis pavasari“ darbo kaina nuo pirminės 11 tūkst. 750 eurų šoktelėjo net 3 kartus. Šis kūrinys įsigytas už aukščiausią šiame aukcione sumą – 36 tūkst. 500 eurų. Kitas šio autoriaus kūrinys „Paupio peizažas“ parduotas už kuklesnę 7 tūkst. 600 eurų sumą (pradinė kaina 4 900 Eur).

Aukciono salėje ir telefonu kova tęsėsi ir dėl vieno žymiausių Kauno kūrėjų, prof. Antano Žmuidzinavičiaus (1876–1966) darbų. Po varžytuvių nuo 12 tūkst. 800 eurų kainai išaugus du su puse karto kūrinys „Grybautojos saulėje“ parduotas už 32 tūkst. eurų. Kitas

šio autoriaus darbas „Zarasai“ įsigytas už 12 250 eurų sumą (pradinė – 9 800 Eur).

Trečioji vieta pagal kainos kilimo intervalą tenka Justino Vienožinskio (1886–1960) darbui „Vaikai“. Kūrinys iškeliavo pas meno gerbėją, pasiūliusį 20 tūkst. 450 eurų nuo pradinės 16 tūkst. 200 eurų sumos.

Parduoti ir du kolekcininkų mėgstamo žymaus tapytojo ir pedagogo Antano Gudaičio (1904–1989) darbai. Ketvirtas pagal aukcione kilusią sumą – šio autoriaus darbas „Du vyrai prie jūros“. Nuo pradinės 9 tūkst. eurų jo kaina išaugo daugiau nei dvigubai – iki 20 tūkst. eurų. Kitas kūrinys „Prie sodų“ įsigytas už 2 tūkst. eurų (nuo 1 200). Nedaug meno rinkoje likusių darbų prof. Jono Šileikos išskirtinis darbas „Dangaus ženklas“ parduotas už 8 800 eurų sumą.

N. Zelandiją simbolizuos papartis

Naujoji Zelandija pasirinko naują vėliavą.

Scanpix nuotr.

Wellingtonas (BNS) – Naujosios Zelandijos piliečiai nusprendė, kad vėliava, kurioje pavaizduotas papartio lapas juodame ir mėlyname fone, būtų priimtinausia alternatyva dabartinei vėliavai su Didžiosios Britanijos simboliu „Union Jack“ ir Pietų Kryžiaus žvaigždynu.

Vėliavos dizainas su stilizuotu sidabrialapio taurėpapaties (*Cyathea dealbata*) lapu buvo populiariausias už

kitus pasiūlymus per nacionalinį referendumą, rodo Naujosios Zelandijos rinkimų komisijos paskelbti negalutiniai rezultatai.

Ateinantį kovą bus surengtas antrasis referendumas, per kurį piliečiams bus pasiūlyta pasirinkti: ar nacionaliniu simboliu turi tapti naujasis dizainas, pavadintas „Sidabrinis papartis (juoda, balta ir mėlyna)“, ar reikia palikti galioti dabartinę vėliavą.

„Turi pasikeisti islamas, o ne mes“

Canberra (15 min.lt) – Buvęs Australijos vadovas, konservatorių atstovas Tony Abbott pareiškė, kad Vakarai turėtų nustoti atsiprašinėti už savo kultūrą ir vertybes, o islamo pasaulis turėtų išgyventi religinę revoliuciją.

T. Abbott pabrėžė, kad nereikia demonizuoti visų kažkurios religijos atstovų, bet islamo religija turi rimtų problemų. Savo komentare buvęs Australijos vadovas priminė, kad „islamą niekada neturėjo savo Reformacijos ar Apšvietos periodų, kurių metu būtų išryškintas pliuralizmas ir bažnyčia atskirta nuo valstybės“.

T. Abbott teigė, kad islamo pa-

saulis turi imtis iniciatyvos ir susitvarkyti su fanatizmo protrūkiu. Australijos premjeras tikino, kad 30 procentų Jungtinėje Karalystėje ir Prancūzijoje gyvenančių musulmonų simpatizuoja „Islamo valstybės“ džihadistų plėtros ir veiklos metodams. „Mes turėtume pripažinti savo kultūros pranašumą prieš tas, kurios pateisina žmonių žudymą Dievo vardu“, – pridūrė jis.

Nuo 2013 metų Australijos premjero postą užėmęs T. Abbott pasižymėjo griežta laikysena Rusijos ir jos vadovo Vladimiro Putino atžvilgiu konflikto Ukrainoje metu.

„Islamo valstybė“ lobsta iš antikinių dirbinių

Briuselis (ELTA) – Vokietija, Italija ir Prancūzija paragino Europos Sąjungą (ES) pažaboti nelegalią antikinių dirbinių prekybą, finansuojančią „Islamo valstybės“ atakas. Kultūros ministrai laiške Europos Komisijai (EK) ragina imtis bendrų priemonių prieš neteisėtą kultūros lobų prekybą.

„Tiesiogiai ar netiesiogiai dalyvaudami per archeologinius kasinėjimus rastų kultūros artefaktų prekyboje, muziejai ir bibliotekos finansuoja jų (Islamo valstybės) žiaurumą regione ir Europoje“, – rašo ministrai Monika Grueters, Dario Franceschini ir Fleur Pel-

lerin.

ES kultūros ministrai per susitikimą nutarė, kad „atėjo metas Europai imtis efektyvesnių veiksmų prieš šias kultūrinio paveldo atakas ir kultūros turto prekybą“.

Tarp priemonių ministrai paminėjo pastovias ES importo ir eksporto taisykles, patikimesnį senienų, kuriomis prekiaujama, sertifikavimą ir spartesnius būdus, siekiant sugrąžinti pavogtas relikvijas į jų kilmės šali.

Meno vertybės patenka ir į muziejų kolekcijas.

„Facebook“ nuotr.

Tarp JAV ir Kubos atnaujintas paštas

Washingtonas (ELTA) – Kuba ir JAV sutarė atnaujinti tiesioginių pašto paslaugų darbą, nutrauktą prieš daugiau nei 50 metų. Per visą tą laiką laišakai iš Kubos į JAV ir atgal buvogabenami per kitas valstybes – dažniausiai per Meksiką arba Kanadą.

Kubos ir JAV atstovai surengė preliminarinius derybas dėl kompensacijų išmokėjimo, kurių dvi šalys rei-

kalauja viena iš kitos dėl karinių veiksmų Šaltojo karo laikais. Havana reikalauja iš JAV beveik 120 mlrd. dolerių kompensacijos už patirtą žalą po Kubos revoliucijos 1959 metais ir dėl ilgiau nei 50 metų trunkančios salos ekonominės blokados. Savo ruožtu JAV reikalauja iš Kubos 8 mlrd. dolerių už pasisavintą turtą.

Legendinis Lietuvos plėšikas – Stepas Rickus (I)

JONAS ŠARKA

Nelabai seniai man nutiko keistas dalykas. Išsitraukęs jau seniai paliestą rašomojo stalo apatinį stalčių, pamačiau krūvą nelabai tvarkingai sumestų, įvairaus dydžio ir turinio vokų, vokelių. Žingeidumo pagautas, pradėjau tuos vokus rūšiuoti. Daugiausia tai buvo seni šventiniai bei vardadienio sveikinimai, nebeturintys jokios praktiškos vertės. Pasiruošęs skirti šį turtą šiukšlių perdirbimui, vos ne išmečiau voko su užrašu: „Tėtei nuo Almos apie Rickų“.

Tame voke radau per tuziną iš kompiuterio atspausdintų medžiagos puslapių. Tuojau paskambinau dukrai Almai pasiteirauti, kada ir kodėl ji man tuos lapus perdavė? Pasirodo, ji visa tai paliko prieš metus, po to, kai prie laužo mūsų kieme išgirdo mano pasakojimą apie Rickaus atsilankymą mano gimtinėje – Pučionyse. Netrukus po pašnekesio su Alma man ir kilo mintis šia savotiškai įdomia istorija pasidalinti su *Draugo* skaitytojais.

Ir koks keistas sutapimas – atsirado dar ir papildoma paspartis. Besiknisdamas tame rašomojo stalo stalčiuje užtikau ir sau ją laiškų, skatinančių mane rašyti. Sofija Jelionienė, Šarkų šeimos bendrakeleivė, su kuria kartu traukėmės iš Lietuvos 1944 m., 2014 m. laiške rašė: „Visada su dideliu malonumu skaitau, Jonai, tavo įdomius prisiminimus. Rašai tikrai labai įdomiai. Pasistenk“. Užtikau ir kitą laiškutį iš Sofijos, rašytą dešimtmečiu anksčiau, 2004 metais. Tame laiške ji rašo: „Jonai, aš vis nepamirštu tų tavo aprašymų *Drauge*. Jie taip gerai, išsamiai parašyti. Ypač tas apie Veprius – stebėtinau puikus! Rašyk ir daugiau, paįvairink *Draugą*.“ Apie tą rašinį buvau visiškai užmiršęs, tad jį susiradęs vėl perskaičiau. Galiu prisipažinti, jog neblogai skamba (kas šuniui uodegą pakels, jei ne jis pats?). Man pačiam geriausiai patiko to rašinio vieta, kur aš drebančiom kinkom kopėčiomis leidaus atgal iš tuomet dar nesusprogdintos Veprių bažnyčios bokšto varpinės. Panašaus turinio raginimus tame stalčiuje radau ir iš Marijos Remienės – irgi bendrakeleivės traukiantis iš Lietuvos anais lemtingais karo metais. Jas abi iš širdies sveikinu su jų milžiniškais darbais bendradarbiaujant *Drauge* ir kituose lietuvių palaikymo baruose. Jų darbų išrašymas netilptų nė ant keleto jaučio kailių.

Rickaus biografija slidi...

Bet dabar jau tikrai nuvažiavau nuo kelio. Grįžkime prie mūsų rašinio „herojaus“ – Stepo Rickaus, kurio nuveikti „darbeliai“ verti tik Šėtono pasveikinimo. Pradėdamas rašyti apie Rickų, tikėjau rasti ką nors apie jį *Lietuvių enciklopedijoje*. Deja, apie šį Nepriklausomybės laikais plačiai išgarsėjusį plėšiką, kai kurių lyginamą net su devynioliktame šimtmečiu pasižymėjusiu svieto lygintu Tadu Blinda, neužtikau nė žodžio. Enciklopedijoje T. Blindai skirtas nemažas straipsnis, iš kurio susidaro įspūdis, kad su Rickumi buvo nemaža panašumų. Jie abu žemaičiai gimę Kelmės rajone, ir abu atiminėdavo iš turtingųjų tam, kad dalį grobio atiduotų neturtingiesiems. Kaip vėliau rašysiu, Rickaus mėgiami vogimo taikiniai buvo klebonijos, o Tadas Blinda, matyt, irgi nevenė savo nagus prikišti prie religinių objektų. *Lietuvių enciklopedijoje* (žr. Luokė) rašoma, kad Tadas Blinda bažnyčiai buvo padovanojęs monstranciją. Mano supratimu, jis ją turėjo „nukniaukti“ iš kitos bažnyčios, nes nupirkti tokį dalyką brangenybių krautuvėje, manau, buvo beveik neįmanoma. Panašiai pasibaigė ir jų gyvenimas – tragiškai. Tadas Blinda buvo minios nulinčiuotas Luokėje 1878 m., šv. Jurgio išvakarėse, o Rickus, manoma, žuvo Antrojo pasaulinio karo metu – kažkur Rytų fronte, tarnaujant vokiečių specialiuose daliniuose. Pagal vieną iš jį supančių legendų, Rickus su vadinamomis Einsatzgruppen dalyvavęs žydų šaudyme ir vėliau miręs nuo bado ir šalčio prie Stalingrado.

Visą jau paminėtą ir toliau atpasakojamą informaciją paėmiau iš dukters Almos per kompiuterį surinktos medžiagos. Šaltinis – Akistata info@bal-

PLĖŠIKAS – ŽMOGŽUDYS

Rickus, Stepas š. m. rugsėjo mėn. 11 d. apiplėšęs Varnių žydų liaudies banką, to pat mėnesio 27 d. nužudęs Šakynos kleboną ir padaręs kitus nusikaltimus.

Rickus, Stepas, Jono s., gim. 1902 m., Šiaulių ap. Užvenčio v., Bambalų km. Š. m. liepos mėn. 16 d. pabėgęs iš Kretingos kalėjimo, kur buvo laikomas, kaip nubaustas vagis – recidivistas 5 mt. sunk. darbų kalėjimo. Jo žymės 1,75 mtr. aukščio, plaukai šviesūs, veidas pailgas, kakta aukšta nosis tiesi, kalba žemaičių tarme.

Už išaiškinimą ir suėmimą plėšiku: 1) apiplėšusį Varnių žydų liaudies banką paskirta 500 litų premija ir 2) už Šakynos klebono žudikų suėmimą – 1000 litų. Todėl einant mano š. m. rugsėjo mėn. 25 d. ir 29 d. išleistais skelbimais, už Rickaus suėmimą arba suteikimą žinių, kurių pagalba jis bus policijos suimtas, iš aukščiau minėtų sumų bus išmokėta atitinkama premija.

Visi, kas pastebės minėtą RICKŲ, prašomi skubiausiai pranešti artimiausiai policijai. Pranešėjų pavardės bus laikomos paslaptimi.

P. Pamačaitis
Kriminalinės Policijos Vėlininkas.

Kaunas, 1933 m. spalio mėn. 29 d.

1933 metais S. Rickus buvo labiausiai ieškomas Lietuvos nusikaltėlis, už jį buvo pažadėta milžiniška premija. Deja, jos išmokėti niekam taip ir neteko.

Policijos archyvo nutraukos

sas.lt, paruošė Sigita Stasaitis. Neturėdamas kitokių šaltinių, naudojuosi būtent S. Stasaičio pateikta informacija. Ji pagrįsta faktais, paimtais iš anų laikų policijos protokolų ar teismų bylų, užsilikusių įvairių įstaigų archyvuose.

Nusikalstamumo pradžia

Stepas Rickus, Jono sūnus, gimė 1902 Bambalų kaime, Užvenčio valsčiuje, Šiaulių apskrityje. Dar buvo žinomas kaip Reckis-Rickis. Apie jo vaikystę, išeitą mokslą bei auklėjimą nėra išlikę daug žinių, bet Sigito Stasaičio teigimu, mažasis Stepukas buvo silpnutis, net paliegęs, tačiau sumanus berniukas. Matyt, kad vėliau jis sutvirtėjo, nes atliko privalomą tarnybą Lietuvos kariuomenėje, kur ir prasidėjo jo nusikalstamoji veikla. Tarnaudamas kariuomenėje jis vogdamo karišką turtą ir pusvelčiui pardavinėdavo jį savo gimtojo miestelio apylinkėse, sugebėdamas nepakliūti į policijos rankas. Reikia manyti, kad kariuomenėje jis pramoko skaityti ir rašyti, nes tais laikais mažamoksliams kareiviukams tai buvo privaloma.

Baigęs karišką tarnybą, Rickus vagiavimo meno nenutraukė. Lietuvos centriniam archyve yra išlikusios baudžiamosios bylos, kuriose rašoma, kad 1925 metais S. Rickus buvo nušautas už 6 smulkias vagystes, o 1927-aisiais už dar vieną. Vėliau „specializavosi“ tų laikų dar gana retos transportacijos priemonių – dviračių, nušvilpime. Bet tas „biznis“ jam nelabai gerai ėjo. Provincijoje išgyti vogtus dviračius, kad ir pusvelčiui, mažai kam kišenė leido. Jis vogė ir lagaminus. Išlikusioje S.

Rickaus baudžiamosioje byloje rašoma: „1928 birželio 23, 23:30 val. Kauno universiteto studentui Mečiui Kochanauskui važiuojant traukiniu iš Skuodo į Šiaulius, III kl. vagono Mažeikių stoty sustojus traukiniui ir išėjus M. Kochanauskui bufetan, iš vagono kažkas pavogė jo likusį čemodaną, kuriame buvo du revolveriai, baltiniai, pusbačiai, kepurė ir daug kitokių smulkmenų“. Neradęs savo lagamino, studentas tuojau pranešė geležinkelio policijai. Viena keleivė paliudijo mačiusi du jaunos, kostiumais vilkinčius vyrus, išsinešančius lagaminą. Policininkai išsiaiškino, kad vagys buvo labai panašūs į jiems jau iš anksčiau pažįstamus vagilius Stepą Rickų bei Antaną Zubavičių, kurie tada buvo apsisostę Mažeikiuose. Tą pačią naktį policijai pavyko sučiupti abu ilgapirščius ir, padarius krata, buvo atrasti Kuchanausko daiktai. 1929 metais Šiaulių apygardos teismas abu draugužius nuteisė kalėti – Zubavičių trejiems, o Rickų dvejiems metams. Nors po metų Rickus buvo paleistas, bet kalėjimo bausmė jo įpročio vogti nepakeitė.

Netrukus jis vėl įkliuvo į policijos rankas už įsilaužimus į butus. To paties Šiaulių apygardos teismo 1931 m. rugsėjo 4 d. vėl buvo nubaustas kalėti – šį kartą penkeriems metams Šiaulių sunkiųjų darbų kalėjime. Po poros metų buvo perkeltas į Kretingos kalėjimą. Čia jis buvo pristatytas kalėjimo kieme skaldyti akmenis, nes Smetonos laikais manyta, kad nėra teisinga kalinius dykai penėti. Sigito Stasaičio žodžiais, „kalinys dirbo uoliai, elgėsi pavyzdžiai, todėl netrukus buvo įtrauktas į 30 kalinių grupę, kurią keli prižiūrėtojai išvedavo dirbti į apylinkėse esančią akmenų skaldyklą“. 1933 m. liepos 16-ąją pietų metu, daugumai prižiūrėtojų atokiau bevalgant pietus ir tik vienam palikus arčiau kalinių, Rickus su kitu sėbru nutaikė progą pašoko bėgti ir dingo rugių lauke. Pietus metę sargybiniai ėmėsi ieškoti pabėgėlių, bet buvo per vėlu. Rickus dingo be pėdsakų. Nuo tada ir prasidėjo Rickaus žygių etapas, per kitus keletą mėnesių plačiai išgarsinęs jo vardą.

Viliuosi, kad skaitytojas nesupyks, jei trumpai pertrauksiu Stepo Rickaus temą, paminėdamas, kad kitą dieną po legendinio vagio pabėgimo Lietuvos istorijoje įvyko daug svarbesnis įvykis, giliai sukrėtęs lietuvių širdis. Sužinota, kad Darius ir Girėnas žuvo Soldino miškelyje. Aš pats, dar būdamas tik penkerių metų berniokas, prisimenu, kad su savo vyresniąja sesute pešiausi dėl negarsinio radijo ausinių – abu norėjome išgirsti vėliausias žinias. Kivirčiai išsprendė tėvui apsukus vieną ausinę, kad suglaudę galvytes abu galėtume viena ausimi girdėti transliacijas. Ir dabar matau ašaromis paplūdusius namiškių veidus, kai išgirdome liūdną žinią, kad Darius su Girėnu žuvo nukritus Lituanicos lėktuvui. Galimas daiktas, kad Rickaus pabėgimo metu, liepos 16-ąją, sargybiniai klausėsi pranešimų per Kauno radiją apie laukiamą didvyrių sutikimą laikinoje sostinėje Kaune ir prarado savo budrumą.

We're family with Bruno's Lithuanian Bakery

Chicago Carpet Center Inc.

A trusted company since 1967

Servicing All Flooring Needs

Commercial & Residential

From Little Company of Mary Hospital
to your neighbors down the street!

Huge Inventory
Hundreds of Colors & Styles
In stock rolls & roll ends
Reasonable Prices
with installation
Fully Licensed
& Insured

Ask for Linda – the owner
M-F 9 - 5 - Sat by appointment

Chicagocarpet1550@sbcglobal.net
www.chicagocarpetinc.com

Hunza Bread
Health Bread
Rye of all kinds
Bacon Buns

Visit us or call us to
find a store near you!

3341 S Lituanica Ave
Chicago, IL 60608
Bridgeport – 773-254-6376

1927 metais S. Rickus įkliuvo Šiauliuose vogdamas dviračius.

Vagystė Tverų klebonijoje

Yra išlikusi byla apie 1933 liepos 22–23 įvykius Tverų klebonijoje. Policijos tardytojas baudžiamojoje byloje rašo: „...[Tverų] miestelio klebonas kun. Jonas Armalis turėjo gulti apie 22–23 val. ir rytojaus dieną apie 3 val. ryto klebono šeimininkė Adelė Mironaitė, įėjusi kambariuosin, pastebėjo atidarintą kambarių duris ir ant grindų prie komodos degančią žvakę. Pažadintas kun. J. Armalis pastebėjo, kad iš namo galo rytų pusėje kambario langas atidarytas ir jo kambariai apvogti. Darant nagrinėjimą nustatyta, kad 1933 liepos 23 apie 1–2 val. nežinomas piktadaris atlipinėjęs [...] išėmė lango šybą ir per skylę įkišęs ranką atkabino lango kobinius ir atidarys langą įlindo klebonijos kambariuosin. Klebono kun. Armalio ir jo šeimininkės Ad. Mironaitės iš komodų, spintų, kambarių ir stalčių tapo pavogti šie daiktai: 1) Revolveris didysis Mauser su 10 šovinių vertės – 200 litų, 2) Brauningas su šoviniais ir 4 apkabomis – 75 litų, 3) trys aukso laikrodžiai su aukso rėžėliais – vertės 1150 litų; 4) rusų, vokiečių ir kitų valstybių nemažas kiekis įvairių sidabrinių monetų, 5) 27 amerik. doleriai banknotais, 6) 250 litų pinigais – banknotais, 7) sidabrinis portsigaras su 50 litų, 8) dvi pinigines, 9) Šv. Vincento ir Pauliaus draugijos Tverų skyriaus 537.43 litus, 10) Tverų parap. bažnyčiai priklaus. pinigų 273.70 litų, 11) Patverų pieno perdirbimo b-vei priklausančių pinigų 1290 litų [...] Be to, pavogta Adelės Mironaitės: 1) auskarai – 25 litų vertės, 2) rėžėlis – 40 litų, 3) žiedas su brolianto akmeniu – 500 litų; 4) žiedas – vertės 15 litų, viso [...] 580 litų. Bendrai viso pavogta pinigais ir brangenybėmis, be įvairių valstybių sidabrinių monetų ir dokumentų vertė 4356.68 litų“.

Rugpjūčio 2 d. Stepą Rickų už kažkokį mažą nusikaltimą sulaikė Sedos miestelio policija. Pas jį buvo rasta 7,56 mm kalibro pistoletas „Browning“. Pagautasis, neturėdamas jokių įrodančių dokumentų, prisistatė Jono Rupšio vardu. Policijos pareigūnams kilo įtarimas dėl šio neaiškaus tipo. Jie nutarė „rupšį“ pristatyti Šiaulių apskrities policijai – geriau ištirti jo tapatybę. Surištomis rankomis ir kojomis buvo įverstas į arklinį vežimą, kurį valdė policininkas Aleksas Gylis. Pagal vėliau Sedos nuovados viršininko surašytą raportą sužinojome, kad „kelyje Seda–Tirkšliai 11 kilometre nuo Sedos miest. apie 12 val.

atsipalaidavęs rankinius pančius išvertė policininką Gylį iš vežimo ir, esant dar kojomis prirakintomis prie vežimo, visu smarkumu nuvažiavo su policijos arkliu apie 3 km iki Tirkšlių miško, kur atsirakinęs kojų pančius pasislėpė, pasiimdamas lydėjusio polic. Gylio portfelį su dokumentais, paketu Nr. 1696 ir ten buvusiais daiktais, pinigais ir revolveriu“.

Kai nuovada gavo bėglio nuotrauką, suprato, jog tai būta S. Rickaus. Beje, ir prie jo rastoji pinigine priklausė kunigui J. Armaliui. Išnešęs kudašį S. Rickus pradėjo tuos vos tris mėnesius trukusius žygius, per kuriuos jis išgarsėjo ir tapo legendiniu plėšiku.

Žydų banko apiplėšimas

Nežinia, ar Rickus taip greitai iššvaistė iš Tverų klebono pavogtą turą, kad vėl prireikė nesavų išteklių, ar tik azarto pagautas įvykdė kitą stambų nusikaltimą – šį kartą pasirinkdamas Žydų liaudies banką Varniuose. Yra išlikusi 1933 m. rugsėjo 12 d. telefonograma, skirta Lietuvos kriminalinės policijos direktoriui Jonui Statkui bei kriminalinės policijos viršininkui Petručiui Pamataičiui: „Vakar vakare 19:30 val. Telšių apskrities v-kas valdin. Plenaitis telef. 11 nr. pranešė, kad apie 19:20 val. Varnių m. žydų liaudies banke nežinomas plėšikas, prisidengęs veida juoda kauke, įėjo į banką ginkluotas brauningu 7.65 kalibr. ir suriko ‘stovėti ir gulti’. Banke tuo metu dirbęs vedėjas Veksleris Išeris ir padėjėja Bojaitė Chaja. Vedėjui atsigulus, plėšikas pagrobė nuo stalo du pakelius pinigų 5600 litų, kurie buvo paruošti išsiųsti Kaunan, centr. liaudies žydų bankui. [...] Vedėjas puolė prie plėšiko, norėdamas atimti pinigus, bet tuo momentu buvo paleistas šūvis, kuriuo sužeidė kairį petį prie raktikaulio. Plėšikas su pinigais pabėgo“.

Po šio apiplėšimo Stepo Rickaus vardas dar garsiau nuskambėjo po visą kraštą. Jau kitą rytą Lietuvos žinių pirmajame puslapyje didelėm raidėm paskelbė apie įvykį Varniuose. Žydų liaudies bankas skyrė 500 litų premiją už informaciją padėsiančią sučiupti nusikaltėlį. Keletos liudininkų parodymais buvo išaiškinta, kad tai buvo Rickaus darbas, bet policijos pastangos jį surasti buvo veltui. Po dviejų savaičių S. Rickus įvykdė daug žiauresnį nusikaltimą.

Bus daugiau

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbama lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Ste. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
25 E Washington, Ste 1121,
Chicago, IL Tel. 708-422-8260

Best Catholic Pilgrimages

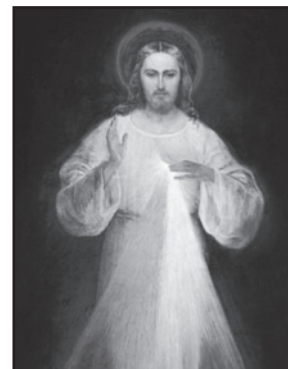
Each pilgrimage is your once-in-a-life-time adventure...
Best Catholic Pilgrimages has conducted tours and pilgrimages for over 20 years.

We specialize in sacred sites and historic events & locations... Every detail is arranged so you can relax and experience every moment to the fullest throughout God's wondrous world...

DIVINE MERCY with Fr. Luke POLAND – PRAGUE – VIENNA

Divine Mercy Feast Day Mass with His Eminence, Cardinal Dzwisz
March 29 to April 8, 2016 - \$2939.
Land & Air from Chicago

Call or email us for brochures
1-800-908-BEST (2378)
info@religious-travel.com
www.gobestcatholic.com

Siūlome automobilių gaimeimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

ŠIUO METU JAU SURINKINĖJAME SIUNTAS KALĖDOMS!

SIUNTINIAI Į VISAS EUROPOS SAJUNGOS ŠALIS

+ UKRAINA, BALTARUSIJA, MOLDOVA, RUSIJA.

PAGREITINTI ORO IR LAIVO SIUNTIMO TERMINAI

KIEKVIENA DEŽĖ NEMOKAMAI APDRAUSTA \$100

SEKITE SAVO SIUNTAS:
www.AtlanticExpressCorp.com/tracking

Siuntinių Priėmimo Vietos

Rūta 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Lithuanian Plaza 9921 S. Roberto Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9966
Kunigaiškėlių Užėiga 6312 S. Harlem Ave., Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Always With Flowers 1138 S. State St., Leport, IL 60459 Tel: 630-257-0339
Euros Bank 22 W. 635 Butterfield Rd., Glen Ridge, IL 60137 Tel: 630-466-0290
Wonders of Nature 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Excel Insurance 5350 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-1700

Blommed 360 Torrville Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 815-566-6678
Granitex 704 N. Lorch Ave., Elmhurst, IL 60126 Tel: 630-888-1838
Blommed 2-4548 N. Harlem Ave., Harwood Heights, IL 60706 Tel: 773-656-2430
Galos Caves 6501 W. Irving Park Rd., Chicago, IL 60634 Tel: 773-283-7701
Recall Estorians 2792 N. 225th Ave., Suite D, Schiller Park, IL 60176 Tel: 847-471-1155
Atlantic Express Chicago 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Harvest Fresh (Vit. Booth) 100 E. Rand Rd., Arlington Heights, IL 60004 Tel: 224-625-6331

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų.: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

www.draugofondas.org

Tautos gailėstingasis samarietis

Pradėję Gailėstingumo metus ir ruošdamiesi minėti vieno iškiliausių sovietmečio kovotojų už žmogaus sielą bei tautos laisvę kunigo Juozo Zdebskio 30-tąsios mirties (1996 m. vasario 5 d.) metines, spausdiname pluoštą prisiminimų apie šią neeilinę asmenybę, sudėtą į 1996 m. „Lumen“ leidyklos Vilniuje išleistą knygą „Kryžiaus ir Meilės kelias. Prisiminimai apie kunigą Juozą Zdebskį“ (sudarė ir parengė sesuo Loreta Teresė Paulavičiūtė). Šįkart – mokytojo **Antano Grigo**.

Šio gyvenimo kelyje man teko trumpiau ar ilgiau būti drauge, bendrauti su tokiais žmonėmis, apie kuriuos galiu ir turiu pasakyti mažiau ir girdžiu kaip gyvus. Tai tėvai, kai kas iš artimųjų, bendradarbių, draugų. Vienas iš tokių žmonių – prieš devynerius metus į Amžinybę iškeliavęs kunigas Juozas Zdebskis – Šlavantų Tėvelis, tėvelis Juozas, kaip jį vadindavo jaunimas ir vyresnio amžiaus žmonės.

Vieną sekmadienį (apie 1980-uosius metus) iš Leipalingio, kur gyvenau ir mokytojavau vidurinėje mokykloje, atvažiavau į Šlavantus – mažą bažnytkaimį Lazdijų apskrityje, ir įėjau į bažnytelę. Taip prasidėjo mano pažintis su kun. Juozu. Prie altoriaus ir iš sakyklos išgirdau jo žodžius, trykstančius iš meilės kupinos širdies – meilės Dievui, Tiesai, lietuvių tautai ir visiems žmonėms.

Pasibaigus šv. Mišioms, kažkaip labai norėjau dar pabūti su juo, pasikalbėti. Užėjau į zakristiją. Ten su kun. Juozu buvo gal vargonininkas, zakristijonas, inžinierius iš Kauno (dabar kunigas Vaičiūnas), gal dar kas. Pasveikinau visus:

– Atvykau į svečius!

– Iš kur svečias? – paklausė kun. Juozas.

– Iš Leipalingio, toks Antanas Grigas.

Buvau pakviestas į bendrus pietus. Kun. Juozo balse, veido išraiškoje pajusdavau tokį nuoširdumą, tokį tikrą lietuvišką vaišingumą, kad kviečiamas negalėjau atsakyti. Visi nuėjome į kleboniją. Pietūs buvo kuklūs, kaimiški. Tokios malonios, neužmirštos vaivės būdavo tik tėviškėje (ir dabar būna lietuvių tautininkų vakaronėse). Pas kun. Juozą pietus pradėjome ir baigėme gražia prasminga malda.

Po šio pirmojo apsilankymo buvo daug daug kitų. Šlavantai tapo lyg mano parapija – važiuodavau ten beveik kiekvieną sekmadienį. Bendraujant su kun. Juozu, klausantis jo pamokslų, matant, kaip jis, nepaisydamas savęs, nuolat stengėsi pagelbėti įvairiems nelaimingiems žmonėms ir visai mūsų Tautai, mano sieloj susidarė ir lig šiol išliko nuostabiai ryškus, gražus ir didingas šio Kunigo paveikslas. Žvelgdamas į jį – tada ir dabar – tariau: tai mūsų Tautos Gailėstingasis samarietis pačia tikriausia ir gražiausia šių žodžių prasme.

Kun. Juozo pamokslai – tai viešas, drąsus stojimas už Dievą ir lietuvių tautą, tai Tiesos liudijimas. Labai dažnai ir stipriai jis kalbėdavo prieš abortus, juos vadino tikruoju vardu: lietuvių tautos žudymu ir žudymusi. Kun. Juozas išgelbėjo nuo sunaikinimo išvežtą į sovietinės armijos vergiją mūsų sūnų Robertą, o drauge ir mus.

Nuo to laiko, kai pradėjau dalyvauti gražiose be alkoholinių gėrimų vaišėse pas kun. Juozą, kai jaunimas ir visi dalyvaujantys dainuodavome lietuviškas dainas, ėmiau laikytis blaivybės savo gyvenime. Stengiuosi ir kitiems padėti laikytis tokio nusistatymo. Buvau rūkalius apie trisdešimt metų. Kun. Juozo dėka įveikiau ir šį blogą įprotį.

Kartą po šv. Mišių kun. Juozas turėjo važiuoti į Vilnių. Aišku, ir aš sėdau

važiuoti iki Leipalingio. Automobilio langelis atidarytas (tikriausiai buvo šilta). Užsidegiau cigaretę ir pasakiau maždaug taip:

– Langelis atdaras, dūmai išplauks. Kun. Juozas tarė:

– O kad taip atsisakytumėt šio įpročio, tai būtų jūsų auka už kenčiantį sūnų – (Mūsų sūnus Robertas tuo laiku dar buvo rekrutas Kazachstane.).

Užgesinau cigaretę, gal ištariau ir kokį pasižadėjimą. Atvažiavome į Veisiejus. Kunigas sustabdė automobilį ir nuėjo į parduotuvę. Likęs vienas, išlipau. Senu įpročiu išsiėmiau cigaretę ir jau ruošiausi užsirūkyti, bet staiga – lyg kas neleidžia, lyg sako: „Tu gi pasižadėjai nerūkyti!“

Atvažiavom iki Leipalingio. Kunigas išleido mane, nuvažiavo link Merkinės, o aš nužingsniavau namo. Eidamas vėl pakartojau tą patį veiksma: išsiėmiau cigaretę, ruošiausi uždegti – ir neuždegiau. Tas pats dar pasikartoję gal du kartus namuose. Vėliau pamažu potraukis rūkyti praėjo. Žalingas įprotis buvo įveiktas. O ligi tol kelis kartus vis nesėkmingai buvau bandęs mesti rūkyti: iškęsdavau daugiau sia nuo pusryčių iki pietų.

Vieną 1983 m. kovo sekmadienį aš su žmona nuvykome į Šlavantus pasveikinti kun. Juozo vardinių progą. Jo neradom. Ne tik mes, bet ir kiti žmonės gana ilgai laukėme bažnyčioje. Negrįžo. Kažkas pasakė, kad jis išvykęs į kaimyninę parapiją. Vienas pakvietė: „Važiokim ieškoti!“ Nuvažiavom į Lazdijus ir pamatėm Tėvelio automobilį prie milicijos. Užėjome paklausti, kur kun. Juozas Zdebskis. Milicininkas ėmė šaipytis iš mūsų ir Kunigo, liepė laukti. Laukėme. Aš vaikščiojau gatve. Po kiek laiko priėjo prie manęs milicininkas ir tarė:

– Jums, atrodo, čia labai patinka, tai galėsit ilgiau pabūti.

Paėmė už parankės, nuvedė į miliciją. Bavau uždarytas penkiolikai parų. Kai atsėdėjęs paras grįžau, žmona papasakojo, kad kun. Juozas tada buvo nuvežtas tardyti į Vilnių. Po kiek laiko jis buvo parvežtas. Žmona ir kiti jam papasakojo, kad aš esu uždarytas. Kun. Juozas susirūpino.

– Žmogus niekuo nenusikalto. Eina, gražiai paprašysiu, ir paleis.

Jis nuėjo prie milicijos durų, pabeldė. Išėjo kažkoks milicininkas. Kai Tėvelis pradėjo kalbėti apie mane, milicininkas trenkė jam kumščiu į veidą. Matė kiti žmonės labai pasipiktino milicininko elgesiu. O Tėvelis, ramiai nusišypsodamas, tarė:

– Pasimelskim už juos...

Dievas težino, kaip esu dėkingas brangiajam Tėveliui už šį užstojimą...

Kaip būtų reikalingas kun. Juozas – ir dar daug tokių kaip jis – šiuo metu, kai visu smarkumu vyksta lietuvių tautos dvasios, dorovės, kūno ir lietuviškojo tautiškumo žudymas, nė kiek ne mažesnis kaip sovietmetyje vykęs Tautos naikinimas!

Melskime kun. Juozą – brangų Šlavantų Tėvelį – kad užtartų pas Dievą nelaimingąją mūsų Tautą, kad išmeltų jai mūsų Visagalio Tėvo pagalbą.

Leipalingis,
1995.07.30

Gruodžio 20 d., sekmadienį, 1 val. p. p. Šv. Onos bažnytelėje (433 E. Golfwood Rd., Beverly Shores, IN 46301) bus aukojamos šv. Mišios. Jas atnašaus kun. **Gediminas Keršys**. Kalėdines giesmes atliks bažnytinis lietuvių choras, vadovaujamas **Revitos Durtinavičiūtės**.

Po šv. Mišių, 2 val. p. p., Beverly Shores lietuvių klubas

kviečia pasiklausyti

sol. **Agnės Giedraitytės** dainavimo.

Vėliau laušime kalėdaičius, vaišinsimės Kūčių vakarienę primenančiais valgiais. Visi laukiami.

Pasiteirauti tel. 219-512-3493.

Agnė Giedraitytė

Naujo romano sutiktuvs

Rašytojas **Karolis Žukauskas** (literatūros slapyvardis Gint Aras), išleido savo naują romaną, – „The Fugue“. Knygos sutiktuvs ruošiamos **ketvirtadienį, gruodžio 17 d., 6:30 val. v. CityLit Books knygyne, adresu 2523 North Kedzie Boulevard, Chicago, Illinois**. Romane pasakojama apie skulptorių, praleidusį dešimt metų kalėjime ir sugrįžusį į gimtąjį Cicero miestą. Ten jis užsiima skulptūra, naudodamas geležies liekanas. Miesto vaizdai sukelia jam jaunystėje patirtų traumų prisiminimus. Jo gyvenimo istorija liečia ir karo pasekmes, ir karo išvengtų žmonių likimus.

Sutiktuvsė dalyvaus pats autorius, kuris papasakos, kaip gimė mintis parašyti romaną apie meno gydomąją galią. Smuiku grieš Maria Storm. Bus vaišės. **Apie dalyvavimą prašoma pranešti autoriui tel. 708-822-2616.**

A SLAM DUNK Christmas Gift!

The Los Angeles BANGA Basketball Team recommends a subscription to

DRAUGAS NEWS & LITHUANIAN HERITAGE

**TWO publications
FOR the price of ONE!**

A SURE SHOT!

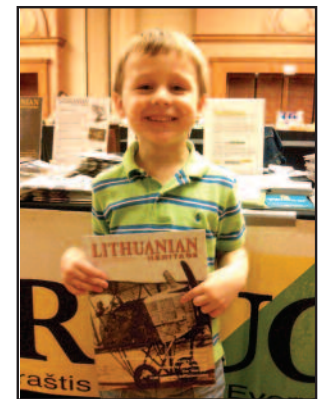
**Only \$45
for one year.**

Mail payment to
**DRAUGAS NEWS
4545 W 63rd St.,
Chicago, IL 60629**

Call 773-585-9500

or pay online

www.draugas.org/news.

*“I like the colored pictures,
my parents like the stories!”*

A † A DANUTEI DIRVONIENEI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą ilgamečiui ŠALFASS nariui ir buvusiam Centro valdybos pirmininkui vyrui RIMANTUI, dukrai VIOLETAI su vyru TOMU, sūnui VYTAUTUI bei visiems artimiesiems.

ŠALFASS centro valdyba

Lietuvos Biblijos draugija siūlo kalbančių knygų bibliotekėlę vaikams

Vilniuje įsikūrusi Lietuvos Biblijos draugija išleido vaikams pritaikytą „kalbančių knygų bibliotekėlę“, kuri atpasakoja Šventojo Rašto istorijas. Lietuvos Biblijos draugija yra ekumeninė, visuomeninė organizacija, kurios tikslas ir veikla – Šventojo Rašto (knygų, CD) bei kitos literatūros vertimas, redagavimas, leidimas, platinimas priimtina kaina, kad kiekviena, ieškanti Dievo žodžio, pasiektų Bibliją. Lietuvos Biblijos draugiją 1992 m. įsteigė aštuonios krikščionių bažnyčios.

„Kalbančių knygų bibliotekėlę“ sudaro 18 knygų ir joms pritaikytas specialus „skaitukas“ – stambios plunksnos dydžio aparatas, kuriame įrašyti kiekvienos knygelės pasakojimai lietuvių kalba. „Skaitukas“ skirtas dar tik besimokantiems skaityti vaikams. Kiekviena bibliotekėlės knyga iliustruota japonų iliustratorių Shiro Fujimoto ir Sachiko Sugita paveikslais. Knygos atskleidžia, kaip atsirado žinomos šventės – Kalėdos, Velykos, Sekminės, o taip pat skatina mokyti drašos, dorumo, gailingumo ir kitų teigiamų savybių iš žinomų Šv. Rašto veikėjų. Bibliotekėlės skaitytojai/klausytojai galės įgyti asmenybę lavinančių žinių ir bus paskatinti mokyti taisyklingai skaityti. Vienas skaitukas įgarsins visas serijos knygas. Štai 18-os bibliotekėlės knygų pavadinimai:

„Mozė“, „Gideonas pučia ragą“, „Mažasis Samuelis“, „Saliarono išmintis“, „Pranašas Jona ir žuvis“, „Estera“, „Angelo žinia“, „Žvaigždės vedini“, „Eikite į visą pasaulį“, „Pradžia ir pabaiga“, „Ištikimasis Danielius“, „Juozapas ir jo broliai“, „Nojus ir jo laivas“, „Gailingasis samarietis“, „Išminties grūdėliai“, „Piemenėlių naktis“.

Visą 18-os knygų „kalbančių knygų bibliotekėlės“ komplektą kartu su „skaituku“ galima įsigyti iš Lietuvos Biblijos draugijos skambinant Vilniaus telefonu 85 2652656 arba rašant elektroniniu paštu knygos@biblijosdraugija.lt. Knygas galima užsisakyti atskirai, bet „skaitukas“ duodamas tik įsigyjantiems 12 knygų komplektą, sudarytą pasirinktinai iš 18 išleistų šios serijos knygų. Visas 18-os knygų komplektas su „skaituku“ kainuoja 72 euras. Tačiau lietuvių ir krikščioniškas vertybes puoselėjančioms organizacijoms taikoma sumažinta kaina – 67 euro. Lietuvos Biblijos draugijos tinklalapyje galima pasižiūrėti video-filmą, kuriame parodoma, kaip veikia „skaitukas“. Tinklalapio adresas: <http://biblijosdraugija.lt/naujienos/skaitukas/>.

Remkime Draugo fondą www.draugofondas.org

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo“ laikraščio gyvavimą daugelį metų!

DRAUGO FONDAS

4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

A † A REGINA KUČIENĖ

Mirė 2015 m. gruodžio 9 d.

Gimė 1929 m. sausio 24 d. Lietuvoje.

Gyveno Homer Glen, IL, anksčiau Chicago Ashburn apylinkėje.

Nuliūdę liko: sūnus Linas su žmona Renata; duktė Viktorija Siliūnienė su vyru Dariumi; anūikai Aleksandras, Darija, Lukas ir Monika; sesuo Irena Kriaučeliūnienė; dukterėčia Jolita Kriaučeliūnaitė.

A. a. Regina buvo žmona a. a. Viktoro ir buvo svainė a. a. dr. Leono Kriaučeliūno.

Priklausė Lietuvių Bendruomenei, Švietimo tarybai, lietuvių Skautų sąjungai, buvo Donelaičio lituanistinės mokyklos mokytoja.

A. a. Regina bus pašarvota šeštadienį, gruodžio 19 d. 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių velionė bus palaidota šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoj gėlių prašom aukoti „Vaiko vartai į mokslą“ organizacijai.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A JANINA JARAŠIENĖ BERNOTAITĖ

Gimė 1923 m. rugsėjo 1 d., Utenoje, Lietuvoje.

Mirė 2015 m. gruodžio 12 d.

Gyveno Lemont, IL.

Nuliūdę liko: sūnus Algis su žmona Loreta; duktė Audra Endrijonienė su vyru Gintaru; duktė Virginia Kavaliūnienė su vyru Vytautu; anūikai Andrius Jarašius su žmona Andrea; Paulius Jarašius su žmona Rachel; Michael Kavaliūnas su žmona Rebecca ir Vincent Kavaliūnas; proanūikai Aidas Jarašius, Arius Jarašius ir Michael Kavaliūnas; brolis Vytautas Bernotas su šeima Lietuvoje.

A. a. Janina buvo žmona a. a. Felikso.

Priklausė Lietuvos Dukterų draugijai St. Pete Beach, FL ir Moterų chorui St. Pete Beach, FL.

Velionė bus pašarvota gruodžio 16 d., trečiadienį, 9 val. ryto Pal. Jurgio Matulaičio misijoje, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios. Po šv. Mišių a. a. Janina bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Kviečiame visus draugus, artimuosius ir pažįstamus dalyvauti laidotuvėse.

Nuliūdusi šeima

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

Skautininkei

A † A REGINAI KUČIENEI

užbaigus šią žemišką kelionę, reiškiamo nuoširdžiausią užuojautą jos dukrai sesei VIKTORIJAI SILIŪNIENEI su šeima, sūnui LINUI, anūkei sesei DARIJAI SILIŪNAITEI, kitiems giminėms bei artimiesiems.

Liūdime kartu su jumis.

Aušros Vartų/Kernavės tuntas

PAS MUS IR APLINK MUS

■ Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) gruodžio 19 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Advento rekolekcijas praves tėvas Lukas Laniauskas, SJ. Gruodžio 20 d., sekmadienį, IV Advento sekmadienio šv. Mišias 10 val. r. atnašaus kun. Gediminas Keršys. Po to parapijos salėje vyks suneštinis kalėdinis pobūvis. Dalyvaus Panevėžiečių klubo nariai. Kviečiame gausiai dalyvauti.

■ Švč. „Dainavos“ choro koncertas, skirtas sausio 13 d. įvykių 25-mečiui paminėti „Tegul dirba Tavo naudai ir žmonių gėrybei“ rengiamas 2016 m. sausio 31 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje (6812 S. Washtenaw, Chicago, IL 60629). Bilietus galima įsigyti iš choro narių, internetu www.dainava.us, kavi-

nėje „Senasis Vilnius“ (Darien), Pasaulio lietuvių centro raštinėje (Lemont), lietuviškoje parapijose po šv. Mišių. Kaina: 25 dol. perkant iš anksto, 30 dol. koncerto dieną, 15 dol. jaunimui iki 17 m. (nerekomenduotina vaikams iki 9 m.).

■ Čiurlionio galerija (5626 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) gruodžio 18 d. 7:30 val. v. maloniai kviečia visus meno mylėtojus į Vilmos Marė mados meno instaliacijos „Eglė žalčių karalienė“ atidarymą. Menininkė įkvėpimo semiasi tyrinėdama baltų epochos amatininkų dirbinius ir siekia perteikti jų grožį šiuolaikinėje aprangoje. Atidaryme dalyvaus autorė Vilma Marė. Paroda tęsis iki 2016 m. sausio 17 d. Ją aplankyti bus galima kasdien, išskyrus antradienį ir trečiadienį, nuo 12 val. p. p. iki 7 val. v.

Kalėdos – dovanų metas

Užsisakykite „Draugą“ arba „Draugas News“ – tai dovana visiems metams. Jei jau esate mūsų skaitytojai, užsakykite laikraštį lietuvių arba anglų kalba savo bičiuliui, šeimos nariui – jie tikrai apsi-

džiaugs tokia Kalėdine staigmena!

Na, o jūs irgi neliksate be dovanos – kartu su prenumerata gausite du bilietus į teatrą arba koncertą. Bilietų skaičius ribotas, tad nedelskite. Skambinkite Audronei Kižytei tel. 630-805-1404. Pirmieji užsakę prenumeratą turės galimybę pasirinkti bilietus – į teatrą (muzikinį spektaklį „Baritones un Bound“) arba koncertą (Handel „Messiah“).

Dviguba dovana? Taip – juk Kalėdos!

HERSHEY FELDER PRESENTS
THREE GLORIOUS VOICES...ONE GREAT STORY!
NATHAN GUNN, MARC KUDISCH, MARK DELAVAN
with Timothy Splain on the piano

Baritones Un Bound

Directed by David Dower

A MUSICAL PLAY
ABOUT MEN...
...AND WHERE THEIR
VOICES COME FROM.

STRICTLY LIMITED HOLIDAY ENGAGEMENT DEC 11 - JAN 18
ROYAL GEORGE THEATRE 312-988-9000 or www.ticketmaster.com

THE APOLLO CHORUS OF CHICAGO
presents

HANDEL'S Messiah

A HOLIDAY TRADITION SINCE 1879

Saturday, December 19 at 7:00 pm
Sunday, December 20 at 2:00 pm

Harris Theater for Music and Dance
205 East Randolph Drive, Chicago

Stephen Alltop
Music Director and Conductor

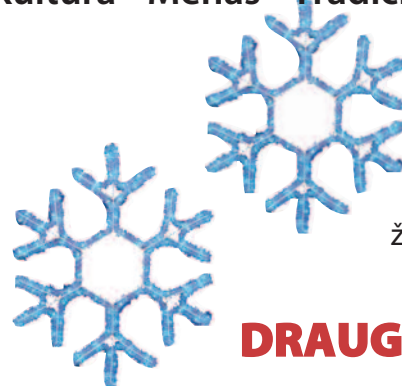
David Bachmann
Associate Conductor

Order Tickets Today!
312-334-7777
www.harristheaterchicago.org

Ticket prices from \$30 to \$60
Student discounts and group rates available

KALĖDINĖ SVAJONĖ LIETUVIŠKA DRAUGYSTĖ

Kultūra • Menas • Tradicijos • Istorija • Tikėjimas

DRAUGO laikraštis – nuo 1909 metų – atspindi amžiną tautos dvasią, žydinčią žmogaus širdyje, įkaltą darbuose, įamžintą spaudoje

**DRAUGO PRENUMERATA
– puiki KALĖDINĖ DOVANA**

DRAUGĄ galima skaityti ir internete!

Kaina metams (naujiems prenumeratoriams) – 120 dol.

Pusmečiui – 60 dol.

Internetinė (pdf) prenumerata metams – 115 dol.

Internetinė (pdf) 3 mėn. – 30 dol.

UŽSAKYKITE DRAUGĄ SAVO ARTIMIESIEMS IR BIČIULIAMS

www.draugas.org arba tel. 773-585-9500

Popchoras SVAJONĖ linki visiems
STEBUKLINGŲ KALĖDŲ!